

MAAILMAN ERI KULMILTA

Tutun poika pidätetty

JOHANNESBURG E-Afriikka - Poliisit pidättivät maanantaina Nobelin rauhan palkinnon saajan piispa Desmond Tutun vanhimman pojan syytettynä kiromisesta mustan poliisin edessä.

Silminnäköijöiden mukaan Tutun poika Trevor oli odottamassa oikeudenkäynnin alkamista Johannesburgin naapurikaupungissa Sowetossa. Oikeuden oli määrä kuulustella tapusta, missä yli 300 mustaa koululaista pidätettiin, koska he pinnasivat koulusta.

Brittiyhtiöt nousukiellossa

LONTOO, ENGLANTI, - Viiranimaiset ovat asettaneet koko joukon lentoyhtiöitä nousukielloon löydettyään tuntuja halkeamia joissain lentokoneissa, jotka ovat samantyyppisiä kuin viime viikolla Lontoon lentokentällä räjähtänyt brittiyhtiön kone.

Siviililentoliiton viranomaiset panivat alulle amerikkalaisen Pratt & Whitney JT8D moottorin tarkastuksen löydettyään joitain halkeamia.

Välitöntä tietoa siitä, miten monet koneet joutuivat nousukielloon, ei annettu lehdistölle. Nousukiello koskee seuraavia lentoyhtiöitä: Air Europe, Britannia Airways, Monarch ja Orion.

Metsien tila luultua parempi?

Euroopan metsien tila ei suinkaan ole niin huono kuin ruotsalaiset ja länsiaustralaiset tutkijat ovat väittäneet. Lausunnoille, joiden mukaan ilman saastuminen olisi pääsyy metsäkuolemisiin, ei ole perusteita, sanoo Norjan metsätutkimuslaitoksen tutkija Gunnar Abrahamson.

Hän oli mukana Norjassa vuosina 1972-1980 tehdyssä tutkimuksessa, jossa kartoitettiin ns. happamien sateiden vaikutusta Norjan metsiin.

Ruckelshaus tutkimaan vuotoa

DANBURY Conn. - Union Carbide Corp. yhtiö on nimennyt ympäristöllisen suojelusagentuurin (EPA) entisen johtajan William D. Ruckelshausin tutkimaan elokuun 18 päivän kaasuvuoto-onnettomuutta. Onnettomuus sattui yhtiön Institute, W. Virginian laitoksella.

Union Carbide yhtiön puheenjohtaja ja toimitusjohtaja Warren M. Anderson ehdotti, että yhtiön johtokunta panisi alulle itsenäisen tutkimuksen.

Kuusi työllistä ja 129 paikallista asukasta loukkaantui aldikarbi hajoamistuotteen ja metyyli-isyanaatin vuotauksa välikäisestä säilytystynnyrystä.

Falwell: Tutu 'humpuukia'

NEW YORK N.Y. - Palatessaan viisipäiväiseltä Etelä-Afrikan matkaltaan pastor Jerry Falwell kutsui anglikaanista piispa Desmond Tutua "humpuukiksi" ja ehdotti uutta amerikkalaista sijoituskampanjaa tässä valkoisten johtamassa maassa.

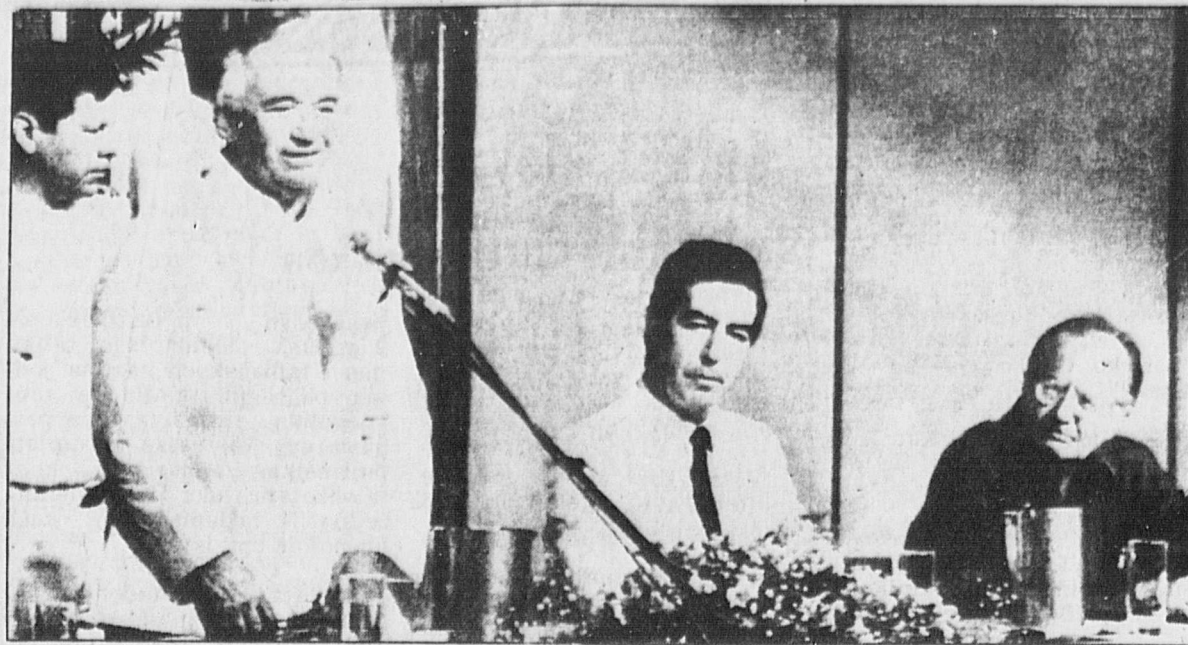
Edustajahuoneen jäsen William Gray III (D-PA), joka on myös pappi sanoi hävenneensä Falwellin puolesta.

Rundamentalististen kristittyjen "Moraalista enemmistö" johtava Falwell kertoi reporterille amerikkalaisten saaneen väärän kuvan Etelä-Afrikan tapahtumista.

Hän sanoi Etelä-Afrikan presidentti Pieter W. Bothan vaikkeutaneen hallituksensa olevan halukkaan tekemään muutoksia apartheid-järjestelmään, minkä alaisuudessa valkoisella vähemmistöllä on määräämisvaltaa. Falwell kehoitti kristillisiä amerikkalaisia ostamaan Etelä-Afrikan kultakolikkoja sekä sijoittamaan amerikkalaisiin yhtiöihin, jotka käyvät kauppaa Etelä-Afrikan kanssa. Hän kehoitti myös poistamaan sijoitukset niistä yhtiöistä, jotka ovat vetäytyneet Etelä-Afrikasta.

Hän sanoi koettaneensa tavata piispa Tutun, mutta sanoi tämän kieltäytyneen tapaamisesta. "Minun mielestäni hän on humpuukia, piste, ainakin edustessaan mustia etelä-

Jatkuu sivulla 4

Kolumbian presidentti Belisario Betancur avasi viime viikon lauantaina Contadora-ryhmän kokouksen Cartagena, Kolumbiassa. Hänen vasemmalla puolellaan Meksikon ulkoministeri Bernardo Sepulveda ja Venezuelan ulkoministeri Simon Alberto Consalvi. Betancur kehoitti kokoukseen osallistuva kahdeksaa Latinalaisen Amerikan ulkoministeriä löytämään ratkaisun siihen sotaan ja väkivaltaan, mikä parhailtaan ruhjoo Keski-Amerikassa.

Contadora-ryhmä koolla

Kehottaa neuvottelemaan US:n ja Kuuban kanssa

CARTAGENA Kolumbia - Kahdeksan Latinalaisen Amerikan edustajaa päätti Keski-Amerikan rauhaa koskevan konferenssin ehdottamalla neuvottelemaan ja Yhdysvaltojen etä Kuuban kanssa.

Argentiinan ulkoministeri Dante Caputo mukaan kaikki la kokoukseen osallistuneilla ulkoministereillä on kuitenkin oikeus itse päättää, miten lähestytään Washingtonia ja Havannaa.

Lopullisessa lausunnossa sanottiin, että Brasilia, Peru, Uruguay ja Argentina tukee neljän maan Contadora-ryhmän Keski-Amerikan rauhanpöytäkirjoja otettavalla yhteydellä maihin, joilla on siteitä ja mielenkiinnon kohteita alueella.

Caputon mukaan tämä tarkoittaa Washingtonia ja Havannaa.

Contadora-ryhmä perustettiin vuonna 1983 ja sen jäsen-

maat ovat Meksiko, Panama, Venezuela ja Kolumbia. Viime viikkoisessa kokouksessa keskusteltiin keinoista, joiden avulla päästäisiin neuvottelemaan alueen rauhasta.

Kolumbian ulkoministeri Augusto Ramirez Ocamposanoi osallistajien päättäneen tähden-tähti enemmän Keski-Amerikan kriisin taloudellisia juuria ja niiden vaikutusta poliittiseen tilanteeseen.

Shultz tapaa Shevardnadzen

WASHINGTON - Ulkoministeri George P. Shultz tapaa Neuvostoliiton ulkoministeri Eduard A. Shevardnadzen Yhdistyneessä Kansakunnissa syyskuun 25 päivänä ja Washingtonissa syyskuun 27 päivänä, ulkoministeriön ilmoituksen mukaan.

Shultz, joka tapasi Shevard-

nadzen ensimmäisen kerran Helsingissä Etyk-kokouksen yhteydessä, jatkaa traditiotaan, minkä mukaan hän on aina tavannut Neuvostoliiton ulkoministerin YK:n yleisistunnon yhteydessä.

Vieraillessaan Washingtonissa Shevardnadze tapaa myös presidentti Reaganin.

Rauhanaktivisti Samantha Smith kuollut

AUBURN Maine - Maineläisen koulutyttö Samantha Smith, jonka rauhantoive johti suuria saaneeseen Neuvostoliiton matkaan kaksi kesä sitten maan silloisen presidentti Juri Andropovin kutsusta, sai surmansa lento-onnettomuudessa yhdessä isänsä, neljän muun matkustajan ja kahden miehistön jäsenen kanssa myöhään sunnuntai-iltaa.

Bar Harbor Airlines yhtiön lentokone syöksyi maahan ja räjähti vai puolen mailin etäisyydellä Auburn-Lewiston lentokentältä, minne sen oli määrä laskeutua.

Varhain maanantaiaamuna viranomaiset koettivat tunnistaa onnettomuuden uhrin, mutta 13-vuotiaan Samantha Smithin oli varma, että hänen aviomiehensä ja tyttärensä eivät selvinneet hengissä. Onnettomuudesta ei ollut jäljellä mitään muuta kuin tuhkakasa.

Samanthasta tuli maailman-kuulu kaksi vuotta sitten kirjoittaessaan silloiselle Neuvostoliiton johtaja Juri Andropoville kirjeen, missä hän sanoi olevansa huolissaan ydinsodan syttymisestä ja kehoitti tätä luopumaan ydinaseista. Andropov vastasi kutsulla Samantha vanhempien kaksiviikkoiselle matkalle Neuvostoliittoon.

Samanthaa ja hänen vanhempiensa kohdeltiin parhaalla mahdollisella tavalla matkan aikana ja 11-vuotiaasta Samantha tuli julkis yhdessä yössä sekä kotimaassaan että maailmalla.

Mainen kuvernööri Joseph E. Brennan sanoi Samantha kuoleman olleen suuren menetyksen kaikille amerikkalaisille. "Samantha oli inspiraationa, ei vain nuorille, vaan kaikille," hän sanoi lausunnossaan.

Tässä Samantha Smith toukokuussa valokuvassa.

Presidentti ei odota sopimuksia huippukokouksesta

SANTA BARBARA Calif. - Viime viikkoisessa puhelimissa käydyssä haastattelussa presidentti Reagan kommentoi suunnitellusta tapaamisesta Neuvostoliiton johtaja Mihail Gorbatschovin kanssa saaneen toivonsa voida eläimöidä maiden väliset "vihamielisyydet" ja "epäluulo".

Esittämällä tämän tapaamisen päämääräksi Reagan samalla vähätteli mahdollisuutta uuden tärkeän sopimuksen allekirjoittamisesta. Samantapaisia lausahduksia on saatu niiltä Valkoisen Talon virkailijoilta, jotka ovat keskustelleet tapaamista koskevista hallituksen valmisteluista. Päämiesten on määrä tavata Genevessä marraskuun 19 - 20 päivinä.

Haastattelun aikana Reagan ei suostunut sanomaan aikooko hän käyttää vetoa lakiesityksessä, missä vaaditaan kaupapakotteita Etelä-Afrikan hallitusta vastaan. Hän kuitenkin vihjaili näin saattavan tapahtua.

Reagan sanoi periaatteessa vastustavansa kaupapakotteita. Hänen mielestään juuri ne, joita US haluaa auttaa, kärsisivät eniten, jos US ryhtyisi pakotteisiin, työttömyys kasvaisi, työlläisväestö ja mustat kärsisivät tappioita.

Senaatin uskotaan hyväksyvän edustajahuoneen läpäläsemän kaupapakotelakiesityksen palattuaan lomalta syyskuun ensimmäisellä viikolla. Keskustellessaan huippukokouksesta Reagan sanoi toivovansa "todistaa" Gorbatschoville, että Yhdysvalloilla ei ole mitään vihamielisiä aikomuksia Neuvostoliiton suhteen. Reagan käytti kuitenkin samaa Neuvostoliiton vastaista puhetyyliä, mikä on ollut hänelle ominaista koko presidenttikauden ajan, sanomalla ettei ole varma Neuvostoliiton aikomuksista.

Sama skeptisismi antoi leimansa myös kansallisen turvallisuusneuvon Robert McFarlanen viime viikkoiselle puheelle Amerikan ja Neuvostoliiton välisistä suhteista.

Sen jälkeen Reagan ilmoitti aikovansa edetä Neuvostoliiton vastaväitteistä huolimatta, antisatelliittijärjestelmän testaussuunnitelmien kanssa. Hallitus on myös väittänyt Neuvostoliiton käyttäneen mystillistä joutetta pitäkseen silmällä Amerikan suurlähetystön henkilökuntaa. Neuvostoliitto on väittänyt syytöksen vaiheeksi.

Haastattelussa Reagan sanoi uskovansa huipputapaamisen autavan positiivisesti maiden väliseen kirotyteen. Hän sanoi toivovansa, että tapaamisessa ei koetettaisi vain solmia uusia sopimuksia, vaan että he keskustelisivat maiden välisistä ongelmista ja vihamielisyyden poistamisesta.

Reaganin mukaan vain Yhdysvallat ja Neuvostoliitto voivat taata maailman rauhan.

Paha vuosi lentoliikenteessä

Viisi suurta lento-onnettomuutta vuoden 1985 aikana on aiheuttanut yli 1,100 ihmisen surman. Tässä listaa:

1. Elok. 12, 1985: 520 ihmistä sai surmansa Japan Airlines Boeing 747:n pudotessa maahan. Pahin kaikista yhden koneen onnettomuuksista.

2. Kesäk. 23, 1985: 329 sai surmansa Air-India 747:n räjähtäessä Irlannin rannikolla. Sabotaasia epäillään syysk.

3. Helmik. 19, 1985: 148 sai surmansa Iberia Boeing 727:n törmätessä vuorenrinteen Espanjassa.

4. Elok. 2, 1985: 135 saivat surmansa Delta Air Lines Lockheed L-1011:n rysähtäessä Dallas-Fort Worth lentokentällä.

5. Elok. 22, 1985: 54 saivat surmansa British Airways Boeing 737:n syytyessä palamaan nousun aikana Manchesterin lentokentällä Englannissa.

Suomen uutisia

SDP torjuu tuloeroja

lisäävän veropolitiikan

■ Hallituksen tulee budjetissaan lisätä tukea nuorille ensiasunnon hakijoille sekä vuokra-asuntojen määrä turvaamalla että myöntämällä 10 000 markan starttiraha nuorille asutonsaajille.

■ Toimenpiteet ovat kiireellisiä asuntopolitiikan pahimpien epäkohtien poistamiseksi, toteaa SDP:n puoluejohtaja torstaina antamassaan kannanotossa.

Hallitusohjelmassa sovittiin lapsilisän ikärajan korottamisesta 18 vuoteen. Tämän talouden mukaisesti tulee lapsilisän ikärajan korottamiseen ryhtyä siten, että vuonna 1986 lapsilisän ikäraja ensitaskeleena nostetaan 17 vuoteen.

Hallituksen talouspolitiikan keskeisenä tehtävänä on estää työttömyyden jyrkkä kasvu tulevassa laskusuhdanteessa. Tämän vuoksi on tärkeää, että hinnat nousevat pidettyä kurssia ja budjetitratkaisuilla jätetään voimavaroja laman torjuntaan.

SDP tukee tulopoliittisen selvitystoimikunnan käynnistämää työtä verouudistuksen eri vaihtoehtojen selvittämiseksi. SDP asettaa tavoitteekseen sellaisen tuloverouudistuksen, jossa pien- ja keskipalkkaisten veronmaksajien tuloverotusta ja samalla marginaaliverotusta voidaan alentaa. Tämä on välttämätöntä sekä oikeudenmukaisen tulonjaon että palkansaajien käteen jäävän ansiotason kehityksen turvaamiseksi. SDP torjuu jyrkästi vaatimukset sellaisen käänteen aikaansaamiseksi veropolitiikassa, joka johtaisi tuloerojen kasvuun. Tästä syystä on kaikkien verorasituksen uudelleenja-kautumiset punnittava tulopo-

liittisessä selvitystyössä.

SDP on asettanut tukemaan sellaista yritysverotuksen uudistamista, joka johtaa kansantaloudellisesti järkevimpään yritystoimintaan. Tämän vuoksi sekä yhtiöiden tuloverokannan alentamista että myyntivoittojen verotukseen siirtymistä on pidettävä perustelluina. Ratkaisut yritysverotuksen uudistamisesta tulee tehdä yhtäaikaan. Suuren varallisuksien verotuksesta luopuminen lisää palkansaajien verorasitusta, ja senkin vuoksi tämän suuntaisia ehdotuksia ei voida hyväksyä.

Hallituksen ei tule rakentaa budjettiaan sellaisen vaihtoehtoon, joka edellyttäisi oppositioon myötävaikutusta. Kokemus osoittaa, ettei ole syytä olettaa oppositiolta sellaista asiallista suhtautumista hallituksen budjetitratkukseen, että yhteisymmärrykselle neuvottelutse olisi mitään edellytyksiä.

SDP korostaa voimakkaasti, että budjetin tulee olla alueellisesti ja poliittisesti tasapainoinen kokonaisuus. Se on hallitusyhteistyön jatkumisen kannalta välttämätöntä.

This week in

The Finnish-American RAIVAAJA

Page 3

Lasse Viren proves a FinnFest favorite.

- Speaking of Notown... by Signe
- Summer may now be fleeting but join us on a nostalgic picnic in Notown, Massachusetts.
- Interested in studying in Scandinavia? The Scandinavian Seminar may be for you.
- Kalenderi: what's happening in the weeks ahead.
- Around the Market is back. The question this week is: Is school good for children? - page 4

U.S.P.S. 454580

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905

Published by RAIVAAJA PUBLISHING CO.
Weekly on Thursday except when Holiday falls on
Thursday, then on Wednesday
147 Elm St., P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Phone (617) 343-3822
Second Class postage paid at Fitchburg, MA

Marita Caution Editor J. N. Rotilo Manager

SUBSCRIPTION RATES (TILAUSHINNAT)

UNITED STATES	CANADA
12 Mo. \$20.00	
6 Mo. 13.00	
3 Mo. 9.00	
FINLAND	
12 Mo. \$24.00	
6 Mo. 17.00	

Single copies 35c

Jutustelua

KESÄSIÄ KUVIA...

IHMISIÄ matkalla asuntovai-
nuuteen, vaeltamassa kuin eta-
natkuljettaen kotia mukanaan.

KYLMÄ hikoileva olutpullo.

RANTA tupaten täynnä ihmis-
ruumista ruskettumisen eri eta-
neissa, varsinainen grilliki-
oski.

HYVIN touhukas sähkötuu-
letin tähyämässä vuoroin sinne,
vuoroin tänne.

...JA KUVIOITA

NUORI nainen hienossa lo-
mahotellissa, kun häneltä kysy-
tään, missä hän asuu: "Tar-
koitatteko täällä vai tosielä-
mässä?"

LENTOYHTIÖN kutsu au-
rinkorannoille: Kuumi keitti-
östä ulos paattumaan.

VALTAMEREN rannikolla
sijaitseva lomakeskus kehu-
selee: "Meidän kalalammikkom-
me on 5,000 kilometriä leveä".

LOMAHOTTELLINI portie-
ri kysyi haluaisinko huoneen
suihkulla vai kylvyllä. "Mitä
eroa niillä on?" minä kysyin
puolestaan tarkoitteen tietysti
hintaa.

"NO, jaa", mies vastasi,
"suihkussa joutuu seisomaan".

ILMOITUS coloradolaisessa
sanomalehdessä: "Lomapaikka
ihmisille, jotka etsivät altoa
rauhaa ja hiljaisuutta. Erin-
omaisia hotelleja, ruokapöydän
herkkua ja rajattomasti aikaa
olla omilla oloissaan. Jos ha-
luatte päästä eroon maailman
hälinästä, tulkaa meille. Tänä
saapuu vuosittain 85,000 vie-
rasta nauttimaan yksinäisyy-
destä."

NAURU PIDENTÄÄ IKÄÄ

PARISKUNTA saapui hotel-
iin kuherruskuuta vettä
mään. Nuorikko oli vallan uu-
pu 75-vuotiaan siipiansa kih-
keyteen. Parranajopuuhien suo-
dessa hetken tauon tyttö hoip-
pi kahviin.

"Kuinkas nyt näin?" tarjoi-
lija kysyi.

"Nuori morsian ja vanha sul-
hanen ja morsian on pötkki".

"Se ukko perkkuri minua", tyt-
rö sanoi. "Kertoi sääntäneensä
kuusikymmentä vuotta ja minä
kun luulin hänen puhuvan ra-
hasta".

BAARIIN tuli mies, joka
tilasi martinin. Ennen juomis-
ta hän otti olivin lasista ja
pani sen varovasti pienen la-
sipurkkiin. Sitten hän tilasi
uuden martinin ja teki saman
tempun. Tunnin kuluttua hän
hoippuroi ulos täydessä lastis-
sa ja purkki täynnä olivelta.

"Enpä ole ennen nähnyt mois-
ta", eräs asiakas hämmästelä.

"Mitä kummallista siinä
muka oli?" baarimikko kysyi.
"Vaino lähetti hänet hakemaan
purkillisen olivelta."

ISO paha leijona tapasi vii-
dakossa apinan. Leijona loikka-
si apinan kimppeun ja kysyi:
"Kuka on viidakon kuningas?"
"Sinä olet, oi mahtava leijona-
na", pelästynyt apina vastasi.
Ja niin leijona päästi sen men-
emään.

Seuraavaksi leijona tapasi vii-
dakossa apinan. Leijona loikka-
si apinan kimppeun ja kysyi:
"Kuka on viidakon kuningas?"
"Sinä olet, oi mahtava leijona-
na", pelästynyt apina vastasi.
Ja niin leijona päästi sen men-
emään.

Sitten leijona tapasi norsun
ja kysyi saman kysymyksen.
Norsu tarttui leijonaa hän-
nästä, pyöritti sitä ympäri ja
sinkosi sen kahdenkymmenen
metrin päähän. Leijona nousi
pystyyn ja riukasi: "Ei sitä
tarvitse ruveta riehumään vain
siksi, ettei tiedä oikeaa vasta-
usta".

PERHE palasi kotiin kirkos-
ta. "Mitä sinä opit tänään py-
häkoulussa?" äiti kysyi Las-
selta.

"Semmoisen pököön laulun,
että Jeesus muka haluaa että
minusta tulee pieni päivänsä-
de".

"Mitä pököä siinä on?"

"Minä haluan ruveta rekka-
kuskiksi".

TELEVISIOSSA näkee pal-
jon petkusta. Kuulin juuri,
että yhdessä uskonnollisessa
ohjelmassa oli käytetty purki-
tettua hiljaisuutta.

Tämä on testi... Tämä
on Union Carbiden hätä-
varoitustekoston testi.
Mikäli tämä olisi ollut
todellinen hätätilanne...
emme olisi siitä ilmoit-
taneet...

Enteet elävät

Mikä ruokkii taikauskoo

Miksi vanhat taikauskoi-
käytökset elävät vielä tieteel-
lis-teknisen vallankumouksen
aikakaudella ja syntyvät niitä
vielä uusia?

Miksi kaikenlaiset valerie-
teelliset teoriat tulevat äkkiä
niin suosituiksi?

Näihin ja muihin vastaaviin
kysymyksiin pyysimme vas-
tausta Leningradin yliopiston
professorilta FT Mihail Sahn-
ovitsilta, joka on kirjoittanut ai-
heesta kirjankin.

Tehdään aluksi yksin-
kertainen testi: mitä teette, jos
musta kissa juoksee editsen-
ne tien yli? Ennakkoluuloton
ihminen ei reagoi siihen mil-
lään tavoin. Siihen ei myös-
kään reagoida niissä maissa,
joissa musta kissa ei ole paha
enne. Ranskalaiset esimer-
kiksi pitävät sitä hyvänä en-
teenä. Englantilaiset kalasta-
jat ottavat mustan kissan mu-
kaansa veneeseen taatakseen
hyvän saaliin.

Nykyinen suhtautuminen
mustaan kissaan on vain heik-
koa heijastusta muinaisen E-
gyptin kissakultista. Kissa
pidettiin siellä pyhinä eläi-
minä, niiden kunniaksi järjes-
tettiin juhla, niiden käyttöä
tarkkailtiin ja sen perusteel-
la papit ennustivat kokonais-
ten kansojen tulevaisuutta. Mu-
ta kun kristillinen papisto julis-
ti pakanalliset jumalat pahan
hengen voimiksi, samaan luok-
kaan joutuivat myös kissat.

Kuten nähdään, eläimen kar-
van värillä ei sinänsä ole mit-
tään merkitystä, kysymys on
maailmankatsomuksesta.

Tuskinpa kukaan enää vaka-
vissaan moista uskoa, mutta
silti monet ovat vielä kiinni
mennestyksen jäljenteissä, ne
ovat hämmästyttävän sitkeitä
esimerkiksi usko luvun 13 ma-
gisuuteen. Lisäksi keksitään
alvan uusiakin kohtaloita "entei-
tä". Taikausko siis käy vas-
takyökkäykseen.

Taikausko mielikuvituksen orjuutta

Taikauskoi-
tapaa useimmiten sellaisilla
toimialloilla, joilla onnistumi-
nen ei riipu yksinomaan tal-
dosta ja yrittämisestä, vaan
myös joistakin ennalta arva-
attavista asiantuntemuksista.
Esimerkiksi jotkut metsästäjät
mainitsevat tiettyjä "varmoja"
merkkejä, jotka tietävät saa-
listaa. Eimerkiksi ei pidä kos-
kaan ennen jättä ajatella saa-
listaa eikä puhua kenellekään
jähdin tavoitteesta. Miksei?
Jottei onnetar pelästyi ja pa-
kenisi. Aikoinaan tätä sääntöä
pidettiin niin tärkeänä, että hen-
kilöt, jotka kohtasivat metsästä-
täjän tämän ollessa menossa
metsälle, kiiruhtivat toivotta-
maan hänelle: "Ei höyheniä
eikä sulkia". Tällä tavoin py-
rittiin vetämään nenästä koh-
taloa, joka ei ole halukas täyt-
tämään toiveita. Tämä venäjä
kielen ilmaisu "Ni puha, ni
pera" on nykyisin varsin y-
leinen onnentoivotus esimer-
kiksi tennistiin menevälle opis-
kelijalle.

Kun epävarmuuden ja toiveen
punti ovat tasossa, jokainen
pikkuseikkakin näyttää tär-
keältä ja merkitykselliseltä.
Silloin epäluuloiset ihmiset o-
vat valmiit uskomaan mitä ta-
hansa ennusmerkkejä toivoen
sitte pääsevänsä edes jonkin-
laiseen varmuuteen. Ja jos
satunnaiset yhteensattumat
toistuvat, ihminen menettää
kokonaan päättävyytensä ja
rohkeutensa, hänestä tulee o-
mien mielikuvien orja.
Kai olette kuullut jonkun tut-
tavanne sanovan: "Ei kaksi
kolmannetta". Toisin sanoen,
jos on aamulla jo kaksi ikä-
vyyttä sattunut, niin sopii päi-
vän mittaan odottaa kolmatta-
kin.

Herkkäuskoiset alttiimpia

- Voidaanki siis puhua joi-
denkin ihmisten psykisestä
alttudesta uskoa yliluonnol-
lisiin ilmiöihin ja kohtalono-
maisuuksiin?

- Useimmiten kysymyksessä
ovat hyvin herkkäuskoiset hen-
kilöt. Sellaiset turvautuvat mi-
hin tahansa keinoon omaa

psykseen petkuttaakseen.
Tiettyissä olosuhteissa taipu-
mus taikauskoon saatetaan
päähenpintymään ja neu-
rooseihin, mikä taas on pal-
nava syy vastustaa uskomista
povareihin, ennusuniin, koh-
talokaisiin lukuihin, amulet-
teihin ja talismaneihin sekä
huonoihin enteisiin.

- Mutta joskus kuulee väitet-
tävän, että ilman uskoa ihmei-
sien ihmisestä tulee kovasydä-
minen rationalisti. Että usko
ihmeisiin on tunteiden tree-
nausta ja niin edelleen. Mitä
mieltä te tästä olette?

- Sellaista on väitetty yhtä
kauan kuin tiede on taistellut
ennakkoluuloja vastaan. "Me
kaikki olemme taipuvaisia us-
tiikkaan". "Me tarvitsemme pi-
rua ollaksemme onnellisia".
Viime vuosikymmenä ilmestyi
kirja nimeltä "Katsaus taika-
uskoon ja ennakkoluuloihin".
Sen kirjoittanut lääkäri totesi
seuraavaa: "Taikausko on u-
sempien erheitemme äiti.
Se on ihmisen järjen heikkoutta,
joka usko että vähäpätöisillä
seikoilla oli yliluonnollinen
voima... Taikausko herättää
kauhua, panee heikot päätt pyö-
rälle ja myrkyttää päivämme
alituksella kidutuksella ja tur-
halla levottomuudella."

Selityksiä riittä

- Mutta miksi luulevaiset ih-
miset ovat tottuneet huoma-
maan enimmäkseen huonoja en-
teitä?

- Se on helppo ymmärtää.
Heissä piilee alttajuus tui-
vapauteen västusta, mahdolli-
sista epäonnistumisista ja
syyttää niistä joltakin ulkoista,
joka mielikuvituksen puo-
loa. Mutta vähitellen puo-
lustusmekanismi alkaa kehittyä
karhunpalveluksille, jotka
sen apuna turvautuvat. Heikko
ihminen on jo valmis tyytymään
epäonnistuneen oloonsa. Hän
huuhtaa jopa jonkinlaisia tyy-
tyväisyyttä tunteita: "Sanoihan
minä, ettei se minulta onnistu!"

Rehellisempää ja ennen kaik-
kea paljon tehokkaampaa on ob-
jektivisesti arvioida voimansa
ja mahdollisuutensa ja epäon-
nistumiaan ottaa selvää epä-
onnistumisen syyistä ja siitä,
mitä olisi tehtävä tavoitteen
saavuttamiseksi. Elihan toki
sellaista aseennetta voi sanoa
emotionaaliseksi köyhäksi pel-
kästään sillä perusteella, että
se vapauttaa ihmiset typeristä
pelosta ja tarpeettomasta her-
moilusta.

- Olemme tottuneet usko-
maan, että enteisiin tiivistyy
elämäkokemus, jonka vuosi-
saisat havainnot ovat vah-
vistaneet. Tästä keskustelua
taas saa sellaisen vaikutel-
man, että taikauskoon perus-
tuvia merkkejä onkin enem-
män kuin varmoja ja oikeita
merkkejä.

- Ei tiede kielläkään var-
mojen, aformismien muotoon
puuttujen havaintojen käyttämön
arvoa. Yleensähan ne perus-
tavat kokemuksen ja käy-
tännön ja kuuluvat meteorolo-
gian ja lääketieteen alalle. Tus-
kinpa voidaan pitää pelkkänä
taikauskona väitettä, että esi-
meriksi auringon laskeminen
pilveen tietää seuraavana päi-
vää sadetta. Esi-isämme ei-
livät lähempänä luontoa ja pa-
nivat tarkoin merkeille eräitä

Lahjoituksia 80-vuotiaalle Raivaajalle!

TUKEMISRAHASTO NYT: \$8,637.15

IDA SALLILAN MUISTOLLE k. elok. 5, 1985

Elsie ja Sulo Sulin, Fitchburg, MA \$10.00

80-vuotiaalle Raivaajalle lahjoittavat
Hulda ja Victor Lehtinen,
Newport, NH. 10.00

KIITOS LAHJOITTAJILLE!

Kuolleita

John W. Holman, Sr. Elizabeth P. Koski

WESTIMISTER, MA - John W.
Holman Sr., 80, 22 Elliott St.,
kuoli elokuun 24, 1985 Hurban-
kin sairaalassa.

Hän juhl i vaimonsa Mamie
(Winturi) Holmanin kanssa 46-
vuotishääpäiväänsä kesäkuu-
ssa.

Vainaja oli syntynyt New York
Cityssä tammik. 17, 1905 Emil
ja Annie (Wihola) Holmanin poi-
kana ja työskenteli telakatyö-
läisenä useiden vuosien ajan
ennen kuin muutti tänne 1971.

Kaipaamaan jäi vaimon li-
säksi kolme poikaa John W.
Holman Jr., Bronx, N.Y., Wil-
liam F. Holman, Westminster
ja James P. Holman, Staten
Island, N.Y.; viisi lastenlasta
ja yksi serkku.

Hautauksesta huolehti Sa-
wyer-Miller Hautaustoimisto
Westminsterissä, Hautaaminen
tapahtui Woodsidä hautaus-
maahan.

Fred Lampa

HOLLAND, MA - Fred Lam-
pa, 85, Brimfield Road, kuoli
elokuun 24, 1985 Harrington Me-
morial sairaalassa Southbrid-
gessä.

Hän oli syntynyt Cambrid-
gessä John ja Wilhelmina (Mat-
son) Lampa poikana ja asui
useita vuosia Webster'sissä en-
nen kuin muutti tänne 33 vuotta
sitten.

Ammatiltaan hän oli autome-
kaanikko.

Kaipaamaan jäi vaimo Wini-
fred (Cantell) Lampa. Siunaus
toimitettu hiljaisuudessa.

TEMPLETON, MA - Eliza-
beth P. (Flagg) Koski, 69,
kuoli elokuun 24, 1985 University
of Massachusetts sairaalassa
Worcesterissa.

Hän oli syntynyt Otter Ri-
ver'ssä lokakuun 21, 1915 ja
kuului Finnish American Club
of Salmaaan.

Kaipaamaan jäi aviomies
Albert Koski; kaksi tytärtä Ma-
ry Brow, South Barre ja Pa-
ricia Pitzl, Levittown, Pa.; u-
seita lastenlapsia sekä lasten-
lasten lapsia.

Hautauksesta huolehti Smith
Hautaustoimisto Gardnerissa.
Hautaaminen tapahtui Green-
lawn hautausmaahan Baldwinvil-
lessä.

Henry O. Karlson

LEOMINSTER, MA - Henry
O. Karlson, 66, 110 Tolman
Ave., kuoli elokuun 21, 1985
St. Vincenlin sairaalassa
Worcesterissa.

Hän oli syntynyt Bostonis-
sa kesäkuun 15, 1919 Frederic
ja Anna (Aaltonen) Karlsonin
poikana ja asui Leominsteris-
sä useiden vuosien ajan. Vi-
meiset 13 vuotta hän omisti
Karlson Electric Motors yhti-
tön.

Vainaja oli Toisen maailman-
sodan veteraani ja kuului Ma-
son järjestöön. Kaipaamaan jäi
vaimo Phyllis M. (Gove) Kar-
lson; tytär Sandra R. Mosher
ja kaksi lastenlasta Craig ja
Amy Mosher, kaikki Eceter,
N.H.

Hauajaiset pidettiin lauantai-
na, hautaaminen tapahtui Ever-
green hautausmaahan.

SUOMEN UUTISIA

Wetterhoff postimerkkiin

Wetterhoffin opiston myymälä
muuttuu syyskuun 13:nä
postikonttoriksi. Tuona päivä-
nä ilmestyy opiston 100-vuo-
tisjuhlaa juhlistava posti-
merkki.

Opisto aoi omaa postimerk-
kiä jo kaksi vuotta sitten, ja
nyt, monimutkaisen käsitte-
lyn ja paperisodan jälkeen
merkki on vihdoin tulossa. Tai-
teilija Paavo Huovinen käsialaa
olevan merkin aiheena on tulpa-
anikuvioiden damastikangas.
Tämä käsityö on ollut Wetter-

hoffin valikoimissa opiston al-
kuajoista lähtien, ja on yhä.

Wetterhoffin postimerkki kuu-
luu käyttöarjaan, joten se
jää elämään - uusia painoksia
otetaan entisten loputtua. Merk-
ki on arvoltaan 12 markkaa.

Nokiaan moottori- urheilukeskus

Nokialle suunnitellulla moot-
torurheilukeskuksella on hy-
vät mahdollisuudet toteuttaa.
Keskuksen on tarkoitus sijoit-
taa ajoharjoittelua, käsittely-
rallikrossi-, speedway- ja joki-
miesluokan ajoradat.

Keskuksen suunniteltu paikka
on Tamere-Pori -valtatien
pohjoispuolella Kyyinjärven
tuntumassa.

set tekniset apuvälineet.

Nykytiede on osoittanut va-
kuuttavasti, että taikausko on
sekoitus oskurantismia, tie-
tämättömyyttä ja harhoja. Sik-
si voitiin lopuksi vain neuvoa:
älkää väliittää siitä mustas-
ta kissasta, vaan vaatkaa it-
sellänne enemmän. (APN)

Nimipäivät

Syyskuun 5 p. Mainio
Syyskuun 6 p. Asko
Syyskuun 7 p. Arho, Arhippa
Syyskuun 8 p. Taimi
Syyskuun 9 p. Isto
Syyskuun 10 p. Kalevi, Kaleva
Syyskuun 11 p. Santeri, Ale,
Aleksanteri, Ali

Me tarvitsemme pirua, ollaksemme onnellisia, väittää tiede taistelussaan ennakkoluuloja vastaan.

The Finnish-American

RAIVA AJA

SCANDINAVIAN SEMINAR

Scandinavian Seminar announces its 1986-87 College Year in Scandinavia program. Now in its 37th year, this unique foreign study program in Denmark, Finland, Norway or Sweden is open to college students, graduates, and other adults (over 18) who want to study in Scandinavia, learn one of its languages and become immersed in another culture. The application deadline is April 1, 1986.

On the College Year in Scandinavia program, students are

placed individually at Scandinavian Folk Colleges or other specialized institutions, where they live and study with Scandinavians of diverse backgrounds.

The Folk Colleges are small, residential educational communities intended mainly for young adults. Both historically and socially, these schools have played an important part in the development of the Scandinavian countries and there are now over 400 of them in all.

The College Year in Scandinavia begins with an orientation in Denmark and a 3-week intensive language course, usually followed by a family stay before the semester begins. Midway through the academic year, the students and staff meet in the mountains of Norway for the second of the three "seminars", this time to discuss first semester studies and experiences.

Toward the end of the year there is a final seminar in Finland to discuss Scandinavia as a cultural region and to sum up the year.

Because the Scandinavian countries are small, open, and accessible, the year provides an unusual opportunity for the student who wishes to explore his or her particular field of interest through independent study.

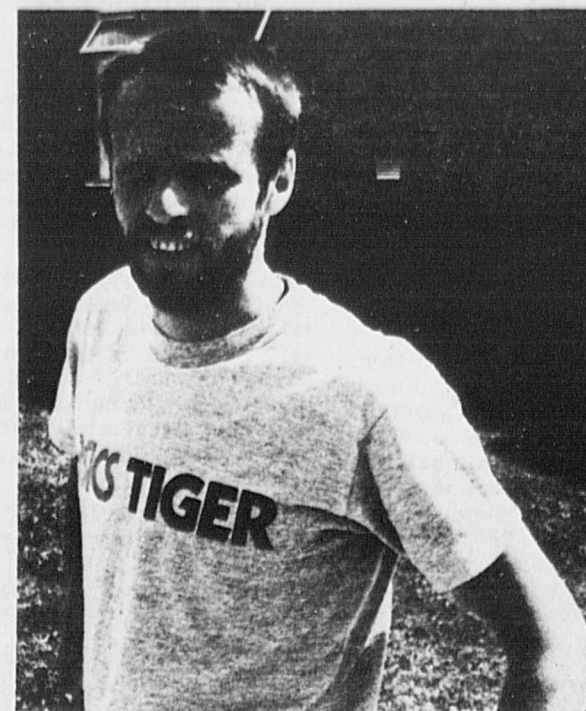
Scandinavian Seminar asks for an independent study project from its students seeking academic credit. On the basis of a detailed written evaluation of their work, college students may receive academic credit for their year either through their home academic institution or through the University of Massachusetts, by prior arrangement.

The fee of \$6,800.00 covers tuition, room, board and all course-connected travel within Scandinavia. Financial aid in the form of interest-free loans and supplementary grants is available for students who can demonstrate need.

For further information on this or other intercultural educational programs sponsored by Scandinavian Seminar, please write:
Scandinavian Seminar
24 Dickinson Street
Amherst, MA 01002
(413) 549-5836

Lasse Viren - FinnFest favorite

Olympic champion Lasse Viren was the most popular special guest at FinnFest in Hancock, Michigan, this summer.

People continually showed their admiration for this quiet unassuming man with their greetings and request for autographs and photos.

Indeed Viren mentioned that he was receiving more public attention at FinnFest than he does at home in Finland.

Viren won the gold in both the five and ten thousand meter races in the 1972 Olympics in Munich. Four years later in Montreal he did it again, becoming the first man to win these races twice.

During FinnFest Viren ran in the Detroit & Northern Savings and Loan 10-mile Canal Run. He came in second with a time of 53:18.

To participate in the Canal Run was, of course, not his main reason for being at FinnFest. Sponsored by the Union Bank of Finland, Lasse Viren was there to give us a chance to meet one of the great Finnish athletes of our time.

Lasse Viren is shown here with the Kallio family from Des Plaines, Ill. The Kallios, Reijo on the right, Eeva and son Jukka on the left, all ran in the Canal Run. Raivaaja readers will remember Jukka as the Finnish American Marathon Assoc.'s entry in the Boston Marathon this year. He finished sixth in the Canal Run.

SAS offers

Scandinavian travel incentive

SAS has slashed the cost of Scandinavian tourist travel--again, launching a \$195 "Visit Scandinavia" fare. And there's plenty of time for late summer/early fall travelers to take advantage of this deep discount fare--SAS's latest promotion to attract more visitors from North and South America.

The "Visit Scandinavia" fare entitles intercontinental tourists to as many as seven flight coupons on SAS's domestic Danish, Norwegian and Swedish networks, the airline's intra-Scandinavian routes, SAS's domestic affiliates Danair in Denmark and Linjeflyg in Sweden, are also in the deal.

These networks include nine cities in Denmark, 13 in Norway, and another 21 in Sweden in addition to 14 routes which link the three countries.

With \$195 buying seven coupons, each flight sector is priced at just \$28, no matter how long it is.

This means a tourist can fly 1,000 miles from Copenhagen via Oslo to Tromsø, far above

the Arctic Circle, on just two coupons worth \$56.00. The normal fare is about \$350, for a distance equal to Washington-Miami.

A tourist can cover the three Scandinavian capitals, Copenhagen, Oslo, Stockholm and back to the starting point, for coupons worth \$84. The normal fare for the triangle routing is about \$550.

SAS has attached a few conditions to the "Visit Scandinavia" fare to keep costs down: the entire routing and all of the coupons have to be issued at one time, in conjunction with the purchase of an SAS ticket to Scandinavia.

No routing changes can be made once the ticket has been issued, and there are no refunds for unused portions. Reservations for each sector can be made just a day before the next flight's departure.

"Visit Scandinavia Fare" tickets are available until Sept. 30 and are valid for a month from the date of arrival in Scandinavia.

Speaking of Notown....

By Signe

"Where is the nearest lake?"

This information is of vital importance to anyone who has grown up near a body of water. For the young Finnish families who lived on Rollstone Street circa 1912, and who remembered the glistening lakes of their native land, the answer to this question came to be Notown.

And what was this place whose name implied such desolation and loneliness? The story goes back a long way.

The name had been given to a strip of unincorporated land, three miles in length and two and a half miles in width, located just south of what is today Route 2. In 1771, Princeton had shown interest in it, but had given it up after two years because of the difficulty of maintaining roads and schools in such a remote and sparsely populated area.

Consequently there were no churches, no schools, no town government, and the inhabitants were entirely dependent on the surrounding towns. It was truly a "no town" in a state of "no where".

Between 1763 and 1800, there were about 84 people living on the farms. The soil was poor and the surface uneven. Originally there had been a heavy growth of pine and fir, but as this had been largely cut down, and the soil had deteriorated, many of the farms had been abandoned.

Interesting stories are told about some of the early inhabitants, especially one Simon Stone who was attacked by Indians and left for dead. After being given a little "fair water" and later more "strong water" by his friends, he was "cured", and later received a King Philip Soldier's grant of land.

Another Notown farmer was Joe Palmer whose monument in Leominster bears the legend, "Persecuted for Wearing the Beard." Perhaps less is known about his life as a farmer. At the age of twenty he was already managing his father's farm, and this experience was to make him a valued member of the Transcendentalists of Fruitlands at Harvard, Mass., where he spent his old age.

In 1825 Notown almost became an industrial center. Shepherd F. Atherton, who owned several acres there, constructed a dam across Monoosnoc Brook, and planned to build large cotton mills. Unfortunately, because of his sudden death, this project never materialized.

Finally this unincorporated land was divided into three parts with 2100 acres going to Leominster, 1307 acres to Westminster, and 1475 acres to Princeton.

In the district there was also a large and beautiful lake which was partly within the geographical boundaries of Fitchburg, and partly in Leominster. This lake is described by Veva Dean in her study of the Nashua River Drainage System as being fed by the rugged lands which surround it. These are Bell Hill (1196 ft.), Palmer Hill (1159 ft.), and North Monoosnoc Hill (985 ft.). From the lake, Monoosnoc Brook flows through Leominster to join the Nashua River.

To us who swam there, the history of the area was of little significance. To us, the lake was Notown.

Bright and early on many a Sunday morning, groups of families would set out for a day's outing at Notown. None had as yet acquired one of the few available "horseless carriages," so it was necessary to carry the food, the pots and pans, and the dishes which would be needed for lunch. It was before the day of plastics and even paper plates. By our standards, even the clothing was bulky and cumbersome.

Of necessity the walk was a leisurely stroll. The children had time to dart from one side of the road to the other and gather wild flowers or perhaps a branch or stick to be used for their own entertainment.

The trip was continued to the end of Rollstone Street, a turn to the left on Mt. Elam Road,

Scene from a Notown picnic. Standing, Sakari Hemmi and Otto Antila; in the foreground on the left, Fanny Antila and daughter Signe (family of Matti Antila); sitting in back of them is John Sampo; then to the right is Ida Hemmi and son Toivo; Tehilla Sampo and daughter Irja; and Hanna Antila and son Heimo. (Photo by Matti Antila)

past the Forest Hill Cemetery, Cogshall Park, and the Good-fellow estate. It was a distance of about two and a half miles to the road which was to become Route 2.

From here it was only a short jaunt up the hill and a turn to the right where a path led to the lake. Near the shore was a small cottage where lived a man who rented row boats. These had to be inspected carefully before the actual transaction could take place for, although a small amount of water in the boat was to be expected, several inches meant that someone would be kept busy scooping it out. Naturally this would detract from the holiday mood, especially during fishing. The rental fee was the only expense incurred during the day.

The "flotilla" would then proceed across the lake in search of a suitable picnic spot. This did not take very long for certain locations had long since become the favorites. Naturally there had to be a small beach for swimming, trees for shade, an open space for the picnic, and firewood. Everywhere there was plenty of shrubbery behind which one could retire to change to the swimming attire which was always of wool and, alas, almost as unwieldy as the clothing being set aside.

Soon the group would settle down for the day. As soon as the campfires were started, the men and bigger boys would go fishing. They had brought with them the lines and hooks, but the poles were always sap-

lings cut from the brush which grew near the shore.

In the meantime the women would busy themselves with the ingredients for the chowder which would await the fish. There were potatoes and onions to peel and cut up. The milk had been carried from home, and the bottles were now cooling in the lake. The children, meanwhile, were discovering the wonders of water life as they waded or played among the rocks.

When the men returned, their catch of perch, pickerel, horned pout and flat fish would be cleaned and added to the chowder. These fishing trips were always successful, for fish were plentiful. The coffee pot would be boiling on the fire, and soon everyone would enjoy the lunch.

The afternoon would be spent boating, swimming, or, in season picking blueberries. Often one could sit or stand in the boat to pick these, for the tall bushes grew so close to the shore that the ripe clusters would overhang the water.

Later would come what often seemed like a long walk home. Often, too, a sudden change in the weather, perhaps a thunder storm, would drench the picnickers. At that time there were few houses and little shelter on Mt. Elam Road. Regardless of minor difficulties such as these, the next Notown outing was eagerly awaited.

These excursions continued, off and on, for many years but finally, as with all good things, they came to an end for two reasons. One was the growing popularity and availability of the automobile which enabled everyone to find a variety of new and exciting diversions, and the other was the pact consummated between Fitchburg and Leominster in June 1943. Leominster gave Fitchburg a tract of land for the Airport and, in exchange, Fitchburg gave Leominster her share of the lake. Notown Reservoir was born, and Notown picnics became the memory on which nostalgia feeds.

Fitchburg

For the week of Aug. 29 - Sept. 4 the Mini Mall Mart, 432 Mechanic St. is running a sale on two items in its Scandinavian food section.

The large round crisp bread "Wasa Mora", regularly priced \$2.79, is now \$2.69.

And the potato starch is \$1.69, 10 cents off its usual price of \$1.79.

Mini Mall also carries the Skansen brand of Matjes herring - product of Finland - and other Scandinavian delicacies. Owner-operator Joe Daly invites you to stop in and check out his selection. If he doesn't have what you want, ask him and he'll look into stocking it.

KALENTERI

CONNECTICUT

Aug. 31--Labor Day Dance, 8 p.m., Aura Hall, Voluntown. Music by Stromholm; Aatos Autio soloist, Buffet.

ILLINOIS

Sept. 8--Scandinavian Day Picnic, 10-5, Vasa Park on IL 31 between St. Charles and Elgin.

Sept. 14--Finnladies of Chicagoland, first meeting of the season 1 p.m. Call 966-6074 for information.

Sept. 15--League of Finnish-American Societies picnic, 12-5 p.m. At Axe Head Lake at I-294 and Touhy Ave., Southeast corner.

MAINE

Aug. 31--Dance at Finnish Farmers' Club, Monson.

Sept. 16--Finnish American Heritage Society of Maine, meeting 2 p.m. Congregational Church vestry, South Paris.

MASSACHUSETTS

Aug. 30--Concert and dance, 8 p.m. Saima Park, Scott Rd., Fitchburg. Music by Ebbe Juliarbo, Sweden's foremost accordionist, and Nils Lundin.

Aug. 31--Dance 8 p.m. Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites.

--Dance, 8 p.m., Sovittaja Park, Finn Park Rd., Rutland. Music by Mellotones.

Sept. 16--Finnish American Club of Saima monthly meeting, 7:30 p.m. Saima Park, Fitchburg.

MICHIGAN

Sept. 8--Sunday Brunch, 11:30-1:30 p.m., Finnish Center 35200 W. Eight Mile Rd., Farmington Hills.

Sept. 11--Drama Club meeting, 7:30 p.m. Finnish Center, Farmington Hills.

Sept. 14--Flea Market, 9 a.m.-3 p.m., Finnish Center, Farmington Hills.

Sept. 14--Flea Market, 9 a.m.-3 p.m., Finnish Center, Farmington Hills.

PENNSYLVANIA

Sept. 15--American Finnish Society of the Delaware Valley meeting, 2 p.m., Swedish Museum, 1900 Pattison Ave., Philadelphia.

R. W. BICKFORD

INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street Ashburnham, MA 01430
Telephone 827-5909

Smith Funeral Home

ELDEN J. BJURLING
69 Vernon St. Gardner, Mass.
Tel. 632-0377

Now available

ENGLISH-FINNISH
DICTIONARY
\$9.75

5th printing of the George Halonen Dictionary

Order from:
RAIVA AJA PUBLISHING CO.
P. O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600

(Ad \$1.00 for postage, Mass. residents add 49c sales tax)

ARTICLES for SALE

Air Compressor (5,10,15 H.P.), Do-All Bandsaw, Gear Head Drill, Chucker, 10x16 & 8x24 Surface Grinder, Hardinge Hand Screw, 10", 14", 16", 20" Metal Lathes, Miller, Shop Crane & Press.

RISONS
253 Main St.
(Rte. 121A) Plaistow, NH

Tel: 1-603-382-5671

Ulkomaalaisten kohtelu Suomessa

Suomen sosiaali- ja terveysministeriö on perustanut ulkomaalaisten aseman turvaamista sekä ulkomaalaisten, viranomaisten ja järjestöjen yhteistoiminnan edistämistä varten ulkosuomalaiskuraattorin viran.

Vuoden 1984 huhtikuusta alkaen on tätä virkaa hoitanut valtiotieteiden kandidaatti Tarja Summa. Ennen nykyistä virkaansa hän toimi sosiaalivastaajana Suomen Tuhokelman suurlähetystössä ja sitä ennen lääkintöhallituksen tiedotusosastossa.

Tässä Tarja Summa selvittää ulkomaalaisten asemaa Suomessa.

Valtion tehtävänä on taata ihmisen perusoikeudet. Joskus kuitenkin laki, tulkintasäädetystä tai viranomaisen päätöksestä voivat tehdä ulkomaalaisen elämän vaikeaksi tai heikentää hänen turvallisuuttaan.

Usein kuulee sanottavan, että Suomessa ulkomaalaisia valvotaan tiukasti. Tällöin tarkoitetaan nimenomaan poliisivalvontaa.

Ulkomaalaislain mukaan oleskelu- ja työluvat annetaan ulkomaalaisille aluksi kaksi kertaa yhdeksi vuodeksi kerrallaan: kahden ensimmäisen Suomessa oleskeluvuotensa aikana ulkomaalainen tarvitsee kaksi lupaa.

Ulkomaantoimisto ei kuitenkaan ole katsonut omaa valvontansa riittävästi. Se on muiden viranomaisten suostumuksella ulottanut valvontansa myös muille hallintoaloille.

Suomessa yksilöä koskevat päätökset tehdään hyvin korkealla tasolla ja niissä pyritään ottamaan huomioon ihmisen periaatteet.

Suomalaisen viranomaisen menettelyjen lähtökohtana on se, että kaikkia kohdellaan tasavertaisina ja samalla otetaan huomioon ihmisen erityistarpeet. Joissakin tapauksissa ulkomaalainen saa jopa parempaa apua kuin suomalainen vastaavissa tilanteissa. Jotkut virkamiehet hoitavat ulkomaalaisen asioita niinkin kysymyksessä olisi alaikäisen holhoaminen.

Syrjintää tapahtuu enimmäkseen palvelu- ja hoitotalan tilanteissa kieli- ja kulttuurin eroja, vaikkei niitä todellisuudessa olisi. Hallintomenettelylain mukaan päätökset on kuitenkin perusteltava ja ihmisen ohjattava oikean viranomaisen luo.

Jos hallinto tuottaa ulkomaalaisia koskevaa erityismääräystä, tulee lisätä poliisien, työnvälittäjien ja sosiaalityöntekijöiden täydennyskoulutusta ja ottaa näiden tekemä erillisiä ratkaisuja. Tähän tieteenkin kuuluu kohtuuttoman paljon sekä rahaa että aikaa.

Jos lähdetään siitä, että ulkomaalaisia koskevat samat määräykset kuin suomalaisia, viranomaiset voivat hoitaa heidän asiansa joustavasti. Erityisvalvonnasta luopuminen johtaisi siihen, että ulkomaalaisen voi tuntea itsensä tar- arvoiseksi, pystyy itse hoitamaan asiansa ja pysyy oman toimintansa.

Delaware monumentti vierailukohteena

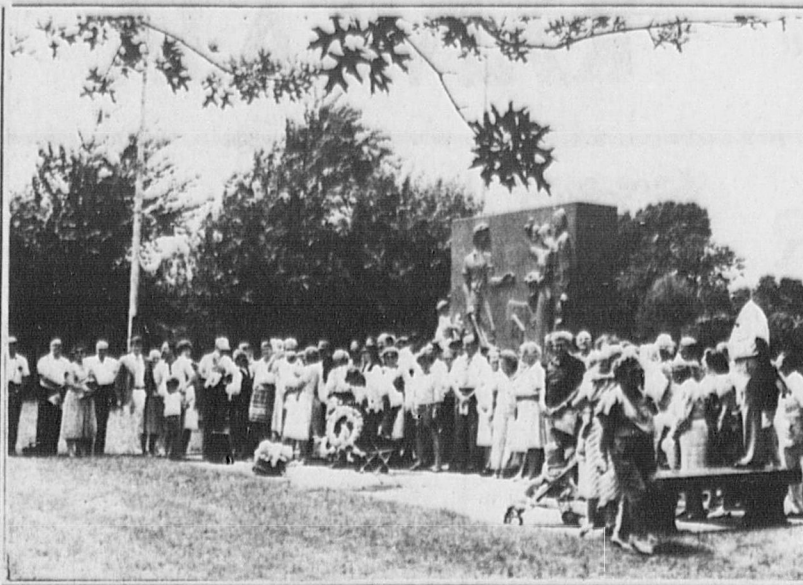
Suomalaisten vierailu Crozer Parkissa, Chester, Pa., kesäkuun 23, 1985

Suuren osanottajajoukon myötä nautittiin kauniista säästä, kahvitarjoulusta ja ohjelmasta. Chesterin Mayor Joseph F. Battle tervehti yleisöä, joka oli kokoontunut kuulemaan ohjelmaa Fire-Hall salissa. Muistokukkia ja seppeleitä laskettaessa patsaan äärelle Chesterin kaupungin puistojohtaja, Councilman Stephen A. McKellar toi tervehdyksensä sekä toivoi yleisön tervetulleeksi Chesteriin.

Kalevala-esittelyn oli järjestänyt Dan McCabe ja osanottajat olivat seurasta nimeltään American Finnish Society of the Delaware Valley ja asuvat Philadelphia ympäristössä ja New Jersey valtiossa. Meille tuttu esiintyjä oli noin 60-vuotias Aune Allen Jeffers, King of Prusian. Hän esitti vanhan mummon osaa. Mieleen tuli Aunen monet kauniit lauluesitykset jopa niiltä ajoilta, kun hän oli vielä teini-ikäinen. Aune on laulanut monissa tilaisuuksissa mm. Suomen apurahaston hyväksi sekä myös suomalaisten järjestämässä ohjelmassa. Nuori Karen Tuomi esitti Kalevala-ohjelmaa huilulla. Dr. Len Barchack antoi hyvän esityksen Kalevala-runon esityksen listä siinä määrin, että yleisö saattoi kuvitella olevansa vanhaa suomalaista tuvassa kuuntelemassa Suomen heimon edesotamuksesta. Runoilijalla tarinalla opetettiin suusanaisesti polvesta polveen elämäntaitoa ja filosofiaa. Sitä samaa filosofiaa kunnioitetaan nyt ympäri maailman ja voidaan lukea monella kielellä, kuten Suomesta huhtikuussa Suomi-Opsissa vierailut Riva Heikkilä mainitsi. Voipa vaikka ottaa opikseen sen antamia neuvoja siitä kuinka elää rauhassa ja kunnioittaa luontoa.

Suuri kiitos kaikille esiintyjille, joista mainittakoon vielä Anu McCape, Aimo Tuomi, Raija Coath, Oivi Barchack, Nancy Schneider ja Richard Wickander, pojat; Chris Barchack ja Mark Tuomi pitivät tahtia tuvan penkillä, edestakaisin käsi kädessä heiluen kuten Kalevalassa neuvotaan "Kädet yhteen liittääkää".

Ennen Kalevala-ohjelmaa Dr. Richard Hulan antoi esityksen tutkimustyöstään, jossa hän on kerännyt tietoja Delaware Valleyn rannikon ruotsalaisista ja suomalaisista uudisasukkaista. Dr. Hulan esitysin kuuluu ruotsalainen Jonas Auren ja tämän suomalaisen vaimo, Jonas Auren oli ensimmäinen rehtori, joka oli lähetetty Ruotsista palvelamaan suomalais-ruotsalaista luterilaista kirkkoa North Elkin seurakuntaan North Elkin Ruotsiin. Se tunnetaan nykyisin nimeltä St. Mary Anne's Episcopal Church, North East, Md. Näitä historiallisia kirkkoja on useita Delaware Val-

leyssa, Kalmar Nyckel-komitean avun turvin Dr. Hulan kokoaa tietoja niistä voidakseen julkaista tiekartan, jota tullaan myymään vuonna 1988, jolloin tulee kuluneeksi 350 vuotta siitä, kun "Uusi Ruotsi" perustettiin.

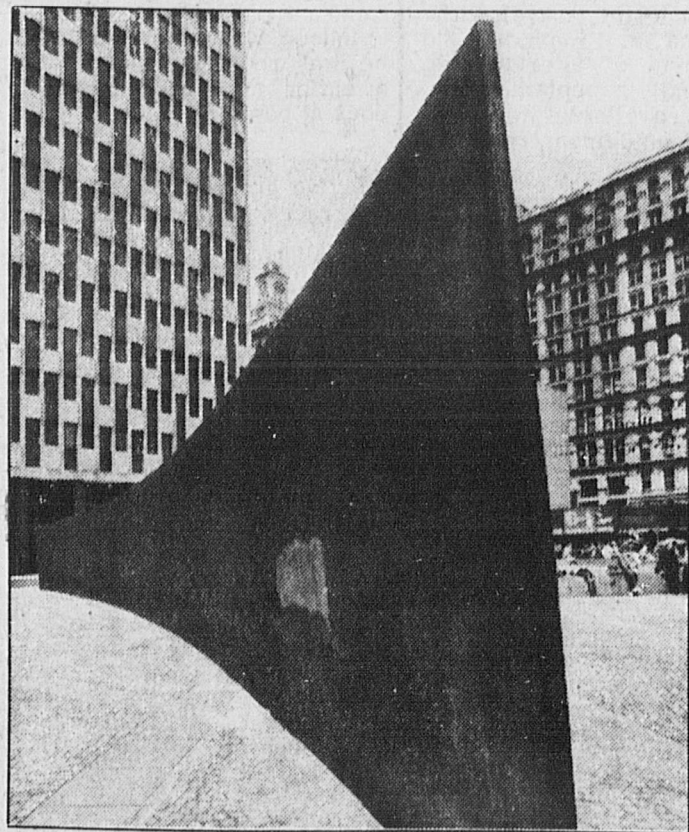
Juhlamme osallistui myös Camille Julin, joka on Kalmar Nyckel Komitean presidentti. Hän toi kukkakorin, jonka hän laski komitean nimissä Chesterissä sijaitsevan suomalaisen esi-isien muistopatsaan juurelle. Hän selvitti myös komitean suunnitelmia vuoden 1988 juhlien varalta. Hän vetosi myös suomalaisten kannatukseen ja osanottoon juhlien onnistumiseksi. Asiasta kiinnostuneet voivat ottaa yhteyden osoitteeseen: Mrs. Camille Julin, Pres. Kalmar Nyckel Commemorative Com., Inc., Radisson Hotel, Wilmington, Del. 19801.

Mr. Michael Pentavalle, nykyinen American Finnish Society of Delaware Valley'n puheenjohtaja laski kukkaseppeleen esi-isien muistolle.

Kuvia tilaisuudesta otti Dr. Hulan. Juhlailuilla oli paljon ja Suomen lippu liehui kauniisti koko päivän.

Lopuksi vielä muutama sana Martha ja Reino Henricksonin 50-vuotisjuhlasta, jota vietettiin kesäkuun 15. päivänä Delaware Saengerbund Haalisessa, Newark, Del. Martha ja Reino oli vihitty Philadelphiassa, silloin kun siellä asusti vielä paljon suomalaisia. Nyt ystävä ja perheenjäsenet ovat hjaantuneet ympäriinsä. Mm. heidän poikansa tuli Saksasta ja monet läheiset ystävät Norjasta saakka. Suuri ystäväjoukko otti hoisin mielen osaa Hendricksonien merkkipäivän viettoon.

Viola Palo
Newark, Del.

Richard Serran Tilted Arc (Kallistettu kaari) uhataan siirtää pois Federal Plazaalta.

Richard Serran vihattu monumentti

New Yorkissa riehuu suuren luokan kiista Richard Serran Tilted Arc -nimisestä julkaistusta monumentista. Teos on sijoitettu Manhattanin Ederal Plazaalle, paikalle jossa liikkuu pääasiassa liittovaltion jättimäisen virastotalon työntekijöitä. Serran veljös on saanut heidät raivoihinsa ja al- lekirjoittamaan vaatimuksen teoksen siirtämisestä jonnekin muualle.

Useimmat 7,000 allekirjoittajista inhoavat teosta sen "rumuuden" vuoksi, mutta osa perustelee näkemystään taitavammilla: Tilted Arc näet katkaisee aukion kahtia niin, ettei sen poikki pääse esteettömästi, eikä siellä voi pitää esimerkiksi ulkoilma-kerse- tusta.

Kaikkia kuitenkin yhdistää halu saada aukiolle jotakin helpommin ymmärrettävää kuin Mikki Hiiren näköispatsas tms. Tuttu juttu, sanoo Kuiskaaia.

DANIELSON OIL CO.
Atlantic Polttoöljy
Recapping
Commerce Ave.
DANIELSON, CONN.

LYDON & HAASE CO.
209 Fulton Street, Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719
KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA
Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastajia, Kitchenmaid astianpesukoneita.

NORDGREN
HAUTAUSTOIMISTO
300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161
ARTHUR R. NORDGREN

Skandinaavinen viikonloppu

Voitte juhlaa rikkaasta skandinaavista perinnettänne kaikkein perinteiseen ja tapo- neen osallistumalla "skandinaaviseen viikonloppuun", mikä pidetään joulukuun 13 - 15 päivinä Oglebay Instituten tiloissa Wheeling, West Virginiassa.

Järjestelykomitea koostuu paikallisista asukkaista, jotka ovat sukujuuriltaan islantilaisia, tanskalaisia, ruotsalaisia, norjalaisia ja suomalaisia.

Viikonloppuun aikana juhli- taan joulua tavallista aikaisemmin laulamalla joululauluja joulukuun ympärillä.

Tilaisuus alkaa illallisen merkeissä Wilson Lodgessa, merkeissä Wilson Lodgessa. Lauantai- ja sunnuntai-ohjelmaa on järjestetty monenlaisia tansseja, näytelmiä, filmejä, kanteleen soittoa, skandinaavisten satujen kerrontaa ja kansantansseja. Lauantai-illan aterian on skandinaavinen voileipäpöytä, minkä valmistuksesta huolehtii tunnettu kokki Eric Halverson.

Mikäli sää suosii, vieraat voivat hiihdellä ja luistella Oglebay puistossa.

Kiinnostuneiden tulisi ottaa yhteys Judi Tarowskyn soittamalla numeroon (304) 242-3000, West Virginian ulkopuolella asuvat voivat soittaa numeroon 800-624-6988.

SUOMESSA

TIEDUSTELLAAN

LAHJA, o.s. SIJK (synt. 7. 8. 1909 Äänekoskella) muuttanut Kanadaan 1929-30 Kirland Lkaen ja sieltä Thunder Bay-hyn.

OLGA SHOMINE, synt. 25. 7.1916, muuttanut USA:han.

MARY KOMI (ent. Jackson) asunut 1940-luvulla Minnesotassa, Lapset Frans ja Dagmar (ehkä muitakin). Lastenlapsia ainakin Jan ja Virginia. Tietoja halutaan sukulaisilta.

Henkilöitä, jotka tietävät yllä mainituista henkilöistä pyydetään ottamaan yhteys Suomi-Seuraan.

Suomi-Seura r.y.
PL 213
00171 Helsinki
Finland

Ituja Tarjolla

(Liisa A. Liedes)

"Kilvoittele hyvä uskon kilvoitus, tartu kiinni lankaikkiseen elämään, johon olet kutsuttu ja johon hyvällä tunnustuksella olet tunnustautunut monen todistajan edessä". (1 Ti 6:12)

Tuli on väistämätön tarkastuspaikka, jos haluamme ylittää rajan yhdestä maasta toiseen. Tulliviranomaisilla on oikeus pysäyttää esimerkiksi autot ja tutkia sekä auton sisällön että matkustajien matkustustiedot. Muutama viikko sitten minäkin jouduin tavon- maiseen tullitarkastukseen ajatessani Yhdysvalloista Kanadan puolelle. Sain erään hyvän kokemuksen tuon kokemuksen kautta.

Eräs hyvin "tärkeä", ehkä äskettäin pestattu, nuori mies toimi tarkastajana. Kun minun vuoroni oli ajaa tulla läpi, Rajan ylittäminen on yleensä helppoa; asiat käydään läpi nopeasti - ei mitään hankaluuksia. Mutta jostakin syystä tämä nuori tarkastaja oli todella vi- rasansa kiinni tuona päivänä, ja minä puolestani matkasta väsynyt, puolihukkuksissa, kuudesta ärsyntyneenä - kaikkea muuta kuin hyväntahtoinen.

Mielestäni tullimies pitkiti tarkastusta aivan turhan takia. Olin harmissani, ja varmasti sen näköinenkin. Unohdin kokonaan, että minä olin siinäkin tilanteessa edustamassa Jeesuksen opettamia perin- teitä, ja että minun olisi pitänyt antaa "hyvä tunnustus" siitä uudesta elämästä, johon minun on kutsuttu ja sisällytetty Jeesuksen puhdistavan veren kautta.

Kun vihoihin tullitarkastus oli ohi ja olin vapaa jatkamaan matkaani, olin tyytymätön tuohon nuoreen virkailijaan ja itseeni. Ajattelin, että kaikista huolimatta minun pitäisi jollakin tavalla huomauttaa ruolle "tärkeälle" nuorelle miehelle, että Jumalakin oli olemassa - eikä yksin vain hän!

Gray, joka on edustajahuoneen budjettikomitean puheenjohtaja ja musta baptisti, piti Falwellin kommentteja häpäisevinä. Gray uskoi kongressin hyväksyvän kaupapakkotteet, mikä rajoittaisivat amerikkalaisten yhtiöiden toimia Etelä-Afrikassa.

Lähtiessäni ajamaan sanoin hänelle jotakin tähän tapaan: "No, toivon sinulle kuitenkin hyvää päivää, ja Jumala siitenkin sinua suuntaan...". Sanoinkin kaiken tämän, vaikka on tuntenut pienintäkään määrää myötuntoa häntä kohtaan. Kun olin jo liikkeellä, turvallisesti Kanadan puolella, tämä älykäs ja huomiokyvyytään nopea ja terävä tarkastaja huusi jälkeeni, "Sinun olisi pitänyt näyttää ystäväisemmältä". Ensanonut mitään.

Ajoin hiljaa jonkin aikaa, ja sitten aloin nauramaan ja kiittämään Jumalaa. Mikä valtava ja yksinkertainen opetus minulle. Tarkastuksen perusteella tuo nuori mies tiesi, että olin matkalla uskovaisen koulukoukseen. Hän odotti, että minun käyttäytymiseni todistaisi sen perustan, jonka hän ymmärsi minulla olevan. Tällä kertaa minun elämäni "tunnustus" oli heikko; hän huomasi sen, ja minä sain alkamaisen läksytyksen.

Kiitos Herralle! Uskovaisilta odotetaan toisenlaista käyttäytymistä kuin maailman lapsilta. Luonnostamme emme tähän kykene. Mutta Pyhä Henki tulee avuksi. Kun lankaamme, saamme kiireesti juosta Jeesuksen luo, tunnustaa syntimme ja hyljätä ne, ja saamme omistaa anteeksiantamuksen ja Jumalan täydellisen rakkauden. Olen kiitollinen tuosta tulliaseman läksystä. Herrä autakoon minua - ja sinua - elämän tunnustukseen. Jeesuksen Kristuksen kunnia, si ja kanssavaeltajien iloksi! ymmärsi

FALWELL:
TUTU 'HUMPUUKIA'
Jakaa sivulta 1

afrikkalaisia." Falwell sanoi, Falwellin mukaan mustat eivät hyväksy Turua johtajakseen.

Gray, joka on edustajahuoneen budjettikomitean puheenjohtaja ja musta baptisti, piti Falwellin kommentteja häpäisevinä. Gray uskoi kongressin hyväksyvän kaupapakkotteet, mikä rajoittaisivat amerikkalaisten yhtiöiden toimia Etelä-Afrikassa.

TORIN POIKKI

Around the Market

Tekekö koulu lapselle hyvää? Is school good for children?

Many newspapers feature a column which shows what people in the street are thinking about the various issues of the day.

Here we present, with translation, the Suomen Sosialidemokraatti's version of "the man in the street". It gives us a chance to find out what the people of today's Finland are like.

Erkki Torniainen

-Totta kai, Kun lapsi pääsee irti totutusta kotipiiristä, niin se kehittyy ja avartaa lapsen katsomusta. Saahan koulusta myös tarvittavaa tietoa.

-Of Course. When a child is freed from familiar home surroundings his outlook will evolve and expand. School also gives the needed information.

Impi Kellousalmi

-Joskus tekee, joskus ei. Jos opettaja on rehti ja rehellinen, niin lapsi oppii parhaiten. Jos taas opettaja on "kelju", se voi kääntää lapsen mielenkiinnon koulusta pois.

-Sometimes it does, sometimes it doesn't. If the teacher is straightforward and honest the child will learn the best. But if the teacher happens to be nasty the child might lose his or her interest with school.

Kalle Öhman

-Tavallaan. Koulun jälkeen pärjää paremmin työelämässä. Ei välttämättä tarvitse mennä toisarvoisiin töihin. Saa sieltä myös ystäviä. Jotkut opet ovat niin "palleja". Läksyjä on myös joskus liikaa.

-In a way. After school it's easier in the working world. One doesn't necessarily need to take the secondary jobs. It also gives you friends. Some teachers are real jerks. Sometimes you have too much homework, too.

Doris Ruoti

-Tiedä miten hyvää, kun sinne on pakko mennä. Itse sain Jumalan sanasta koulussa niin tarpeekseni, etten voi sulattaa sitä vielääkään.

-I don't know how good it is because you have to go there. I myself heard so much of God's word that can't stand it even now.

ACE HARDWARE
1212 LANTANA RD.
Lantana, Florida 33460
"We stock sauna heaters"
Puh. 585-0247

Lake Worth Banking Center
114 North 1 Street
Lake Worth, Florida
(305) 586-4600

Southeast Bank
MEMBER FDIC

ARVO PAANANEN
Funeral Director
131 SOUTH LAKESIDE DR.
LAKE WORTH FLORIDA
Puhelin 582-6633

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea
NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.
135 Main Street, P.O. BOX 309 Westminister, MA
Välitetään myös kiinteistöjä Puhelin 874-2921

Sokeritautiin uusia hoitokeinoja

Ihmislisolujen uudelleenohjelmointi voi tulevaisuudessa olla ratkaisu monien tautien hoitoon. Esimerkiksi sokeritautia sairastavien potilaiden lihassoluja voidaan ihmiskehon ulkopuolella opettaa tuottamaan insuliinia. Tämän jälkeen ne istutetaan takaisin potilaaseen hoitamaan uutta tehtävänsä.

Tällaisia tulevaisuudennäkymiä esitti insuliinintutkija amerikkalainen tri Jesse Roth vieraillessaan Helsingissä. Hän piti avajaisluennon hormonitutkijoiden kansainvälisessä kongressissa, joka pidettiin Helsingissä viime viikolla. Kokoukseen osallistui runsaat 800 tutkijaa eri puolilta maailmaa.

Solujen uudelleenohjelmoinnin mahdollisuus perustuu siihen, että kaikilla soluilla on hallussaan periaatteellisesti tietoa siitä, mitä kaikkea solut voivat tehdä. Erikoistumisen vuoksi ne käyttävät kuitenkin vain pientä osaa tästä suuressa informaatiomäärästä. Tulevaisuudessa tiede voi kenties ratkaista, miten uinuva tietoa- kivilaivaan käyttöön.

NIPPA SAUNANKUUKAITA
Laatuvalmistettua sitten 1930 Saunankuukaita, Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wildlife Campstoves ja saunan tarpeita Nopeat toimitus. Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213, Bruce Crossing, MI 49912 (906)827-3906
Jälleen myyjä halutaan

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea
NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.
135 Main Street, P.O. BOX 309 Westminister, MA
Välitetään myös kiinteistöjä Puhelin 874-2921

Southeast Bank
MEMBER FDIC

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea
NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.
135 Main Street, P.O. BOX 309 Westminister, MA
Välitetään myös kiinteistöjä Puhelin 874-2921

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea
NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.
135 Main Street, P.O. BOX 309 Westminister, MA
Välitetään myös kiinteistöjä Puhelin 874-2921

NORDGREN
HAUTAUSTOIMISTO
300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161
ARTHUR R. NORDGREN

Kiitos

Tahdon lausua parhaimmat kiitokseni Anna ja Walter Wanhatalolle kun muistivat minua korkein ja vieraskäynninein, ollessani sairaalassa.

Samalla myös kiitos tuttavilleni korkeista.

Maynard, MA

Sanomalehti - aina tapahtumien tasalla.

IMATRA SEURA
740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 212-438-9426
Mauno Laurila, puh.joh.
SAUNA TILAUKSESTA!
PÄIVÄLLISET
joka sunnuntai, klo 2 ip.

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May
593 Park Ave. at 64th St. N.Y.C.
P.O. Box 2590
GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

TILLINGHAST - Hautaustoimisto
Danielson, Conn. Central Village
Tel. Prescott 4-3284 Tel. Loga LO 4-2847

The Robert H
Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

SUOMALAINEN
PAIKANVÄLITYSTOIMISTO
HILDA KOTILA ja
VIRGINIA KOTILA MUHLBERG
Hyviä paikkoja saatavana
Soittakaa (212)288-6562
tai kirjoittakaa osoitteella:
FINNISH EMPLOYMENT
AGENCY INC.
206 East 85th St.
New York, N.Y. 10028

Edw. C. Halvorsen, Inc.
FUNERAL DIRECTORS
310-12 8th AVENUE BROOKLYN 28 N.Y.
In Continuous Service to the Community Since 1849

Nauru on paras lääke

PAINESVILLE TOWNSHIP, OHIO - Eino Talikka, 70, luultavasti kokeneensa jo kaiken, mutta sitten hänestä tulikin statistinen - vain yksi 100,000 ihmisestä sairastuu Guillan-Barre syndroomaan (GBS) vuosittain.

Tauti, mikä iskee ääreishermostoon, on niin harvinainen, että useimmat ihmiset lääketieteellisesti kuultuna, eivät ole edes kuulleet. Eikä ollut Talikkaakaan, kunnes keuhkojen 6 päivän aamuna 1983 kaatui ihan syystä kotonaan, eikä kyennyt nousemaan ylös.

Viikkokausia hän juotui maakaamaan sairaalassa halvaantuneena ja puhekyvyttömänä.

Lake County Memorial sairaalan lääkärit olivat ensimmäiset, jotka epäilivät hänen sairastuneen GBS:ään ja määräsivät hänet selkärangan ydinleikkaukseen. Testit osoittivat heidän olleen oikeassa.

Talikka joutui olemaan kuusi viikkoa sairaalan teho-osastolla ja hän joutui elämään letkujen varassa. Hän vaati siirtoa Euclid General sairaalan terapeuttiseen osastoon ja kolme viikkoa myöhemmin hän pääsi kotiin vaimonsa Senjan luokse.

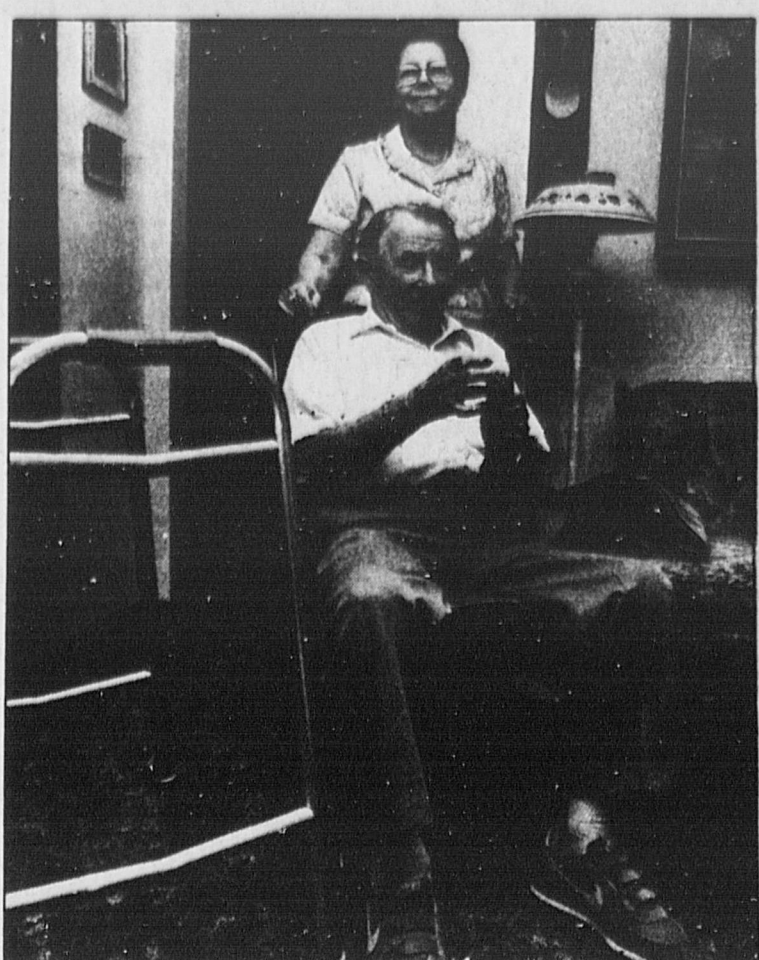
Tänä päivänä, kaksi vuotta myöhemmin hän pystyy kävelemään kävelylaitteen turvin ja uskoo kuuluvansa siihen 90 prosenttiin GBS-potilaista, jotka paranevat täysin.

Hän pystyy jo nauttimaan vaikeuksista. Syöminen ja puhuminenkin jo onnistuvat. Nauru täyttää hänen kotinsa jälleen kerran, sillä naurua on aina pidetty parhaana lääkkeenä.

"Mikäli kaikki menee suunnitelmien mukaisesti, pelaan jo golfia Floridassa tänä talvena", Talikka toteaa hyväntuulisesti. Hän uskoo parantumisensa johtuvan kolmesta seikasta: lääkärin asiantunteuksesta, vaimonsa huolenpidosta (hän sanokin vaimonsa olevan parhaan sairaanhoitajan) sekä vesiterapiasta, mitä hän koki Suomessa. Guillan-Barre syndrooma on saanut nimensä kahdelta lääkäriltä, jotka tutkivat tautia 1916. Tauti voi iskeä keneen tahansa, lästä ja sukupuolesta riippumatta. Joskus tauti on seuraus virustulehduksesta, jota tavallisesta nuhasta. Se voi syntyä myös hyönteispiistosta seurauksena.

Talikka sanoo olevansa kiitollinen, ettei sairastunut parhaimpina vuosinaan. Hän on eläkkeellä oleva myyntimies ja puuseppä, joka on rakentanut monia asuintaloja ja liiketiloja Ohion Lake, Ashtabula ja Cuyahoga piirikunnissa.

Hän työskenteli myös Raivaajassa vuosina 1952-53, jolloin Henry Puranen oli liikkeenhoitajana ja Elis Sulkanen päätoimittajana.

Guillan-Barresyndroomaan sairastunut Eino Talikka kiittää vaimoaan Senjaa parantumisestaan.

Talikka ei murehdi tulevia eikä muistele menneitä kärkeäni miehenä. Kumpikaan ei kuulu hänen tyylinsä.

Hän kantaa edelleenkin kraniaalisirpaleita vasemmassa käsivarressaan muistona Talvisodasta. Hänen kolme veljensäkin taistelivat samassa sodassa. Hänen vaimonsa sisarolensa kolme menetti miehensä sodassa.

Talikka mukaan tärkeämpää oli Suomen itsenäisyys kuin maan osien menetykset. Senja Talikka oppi sodasta sen, että pitää elää päivä kerrallaan parhaalla mahdollisella tavalla. Hän koetti suhtautua mieheensä sairauteenkin positiivisin asentein. Hän uskoo parantumisen johtuneen mieheensä kärsivällisyydestä, huumorintajusta ja uskosta Jumalaan.

Talikka mukaan tärkeämpää oli Suomen itsenäisyys kuin maan osien menetykset. Senja Talikka oppi sodasta sen, että pitää elää päivä kerrallaan parhaalla mahdollisella tavalla. Hän koetti suhtautua mieheensä sairauteenkin positiivisin asentein. Hän uskoo parantumisen johtuneen mieheensä kärsivällisyydestä, huumorintajusta ja uskosta Jumalaan.

Kun tulet takaisin kylään, josta olet ollut kauan poissa, et tule niinkuin tulisit vaan. Sinä muistat, millainen se oli ennen, siis millainen luulet sen olleen joskus, kun olisit kiiltopaperista leikannut siitä muistitietä kuvan. Ja onhan rannalla kaunista ja on toki metsässä hiljaista ja kyllä sinut otetaan vastaan kun tulet takaisin. Mutta ihmiset ne ovat sielläkin, eivät sen parempia, eivät sen huonompia. Siellä sun täällä tuttavissa ole varovainen käänteississä ettei liioleja leventele. Kyllä täällä on kateutta siinä kuin isoimmissakin paikoissa. Omasa joukossa mitään muuta ei. Niin, tervetuloa kotiin nyt sitten!

kokoelmasta Heim 1977, suomentanut Pentti Saaritsa

Tulla takaisin

Lars Hulden

Kun tulet takaisin kylään, josta olet ollut kauan poissa, et tule niinkuin tulisit vaan. Sinä muistat, millainen se oli ennen, siis millainen luulet sen olleen joskus, kun olisit kiiltopaperista leikannut siitä muistitietä kuvan. Ja onhan rannalla kaunista ja on toki metsässä hiljaista ja kyllä sinut otetaan vastaan kun tulet takaisin. Mutta ihmiset ne ovat sielläkin, eivät sen parempia, eivät sen huonompia. Siellä sun täällä tuttavissa ole varovainen käänteississä ettei liioleja leventele. Kyllä täällä on kateutta siinä kuin isoimmissakin paikoissa. Omasa joukossa mitään muuta ei. Niin, tervetuloa kotiin nyt sitten!

kokoelmasta Heim 1977, suomentanut Pentti Saaritsa

OPEN HOUSE

40-vuotishääpäivämme johdosta

Barbara ja Edwin Laitinen

554 Gardner Rd, Hubba rdston, MA

Sunnuntaina, syysk. 1 p., klo 1 - 5 iltap.

Kaikki tuttavat tervetuloa!

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. 836-2113
42 Main St., Newport, N.H.

Mamorisia ja graniittisia hautakivia

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja
Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

MOODY'S DINER and CABINS

Erikoisia päivällisiä
Curb-palvelus
KOTITEKOISET LEIVOKSET

WALDOBORO, MAINE

HENRY J. LEBLANC Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO

KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St., Fitchburg, Mass. Puh. 343-8453
SUOMEA PUHUVIA VIRKAILJOITA

Huhtala Oil Company

East Templeton
Puh. 632-1221
Perustettu 1945

Uudet asiakkaat tervetulleita
Yli 35 vuotta ammattitaitoista palvelua.

Florida kutsuu!

Edestakainen junamatka
Bostonista mihin tahansa
Floridan kaupunkeihin

\$150 aikuisilta,
lapset puolella hinnalla

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St., Leominster
Puh. 537-4536

KESKUSTASSA SIIJAITSEVA

FRANK H. MILES COMPANY

1158 MAIN ST. HOLDEN MA

Hautausmaailma vuodesta 1896

Chilen muumiot vanhimpia

Jo lähes 3000 vuotta ennen kuin muinaiset egyptiläiset muumioivat faaraitansa, nykyisen Pohjois-Chilen tienoilla asustellut kansa käytti kehitettyä tekniikkaa säilyttääkseen kuolleensa.

Vasta julkaistujen radiohiilijäljien mukaan Santiagon pohjoispuolella Arican kaupungissa esiintyneet muumiot ovat peräisin ajalta 6000-2000 eKr. Pitkä aikaväli muumioitumisen esiintymisessä ja monimutkaiset rituaalit, joista löytyneet muumiot todistavat, ovat saaneet tutkijat tarkistamaan aiempaa käsitystään alueen "kehittymättömyydestä" kalasta jähdyskunnasta. "Yhdyskunnat ovat olleet paljon kehittyneempiä vahvoine sosiaalisine rakenteineen kuin olemme kuvitelleet", arvioi löytöä Aricassa Taracan yliopistossa työskentelevä amerikalainen tutkija Marvin Allison.

Egyptissä muumioitavalta ruumiilta poistettiin sisukset ja se pistettiin suolaan vähintään kuukaudeksi, jonka jälkeen se käärittiin erilaisilla balsameilla käsiteltyihin puuvilla-kääreisiin. Chilen muumiot on ensin nyljitty ja suurimmat lihakset otettu ulos sekä keuhon ontelot tyhjennetty. Ruumiin on kuivattu tulella käyttäen apuna hiiltä ja tuhkaa. Kuivattu ruumiin otettiin kaislaa sekä mineraaleja ja nahka vedettiin takaisin päälle kuin hansikaa. Kaivot muotoiltiin savesta.

Vihittyjä

NEW IPSWICH, N.H. - Dorothy Hoyt ja Norman Muhonen vihittiin Apostolic Lutheran kirkossa Fitchburgissa.

Morsiamen vanhemmat ovat Mr. ja Mrs. Wayne Hoyt, New Ipswich, Sulhasen Mr. ja Mrs. Edwin Muhonen, myös New Ipswich.

Morsiuspari teki hämmäskän Floridaan ja on asettunut asumaan New Ipswichiin.

FITCHBURG, MA - Lana Kopsala ja James Farnsworth vihittiin Messiah Lutheran kirkossa. Vihkimisen toimitti pastori Kenneth Cobb.

Morsiamen vanhemmat ovat Mr. ja Mrs. Veijo Kopsala, Ashby, Sulhasen vanhemmat ovat Mr. ja Mrs. William Farnsworth, Pepperellissä.

Morsian opiskelee Becker Junior Collegessa Worcesterissa ja työskentelee New England Business Service yhtiön palveluksessa Townsendissa.

Sulhasen sai päästötodistuksen North Middlesex Regional High Schoolista ja työskentelee DeBourke yhtiössä Needhamissa.

TANSSIT

SOVITTAN PUISTOSSA
Demond Pond, Rutland
Lauantaina, Elokuun 31 p.
klo 8 - 12 yöllä
MELLOTONES SOITTA

Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Rutland

Wasa Mora

\$2.69 perunajauhoja \$1.69
näkillepää tav. \$2.79 tav. \$1.79

Mini Mall Mart

432 Mechanic St. Fitchburg, MA
Puhelin 342-5452

Myös muita skandinaavisia tuotteita, kuten:
suomalaisia Matjes silliä mausteastikkeessa \$2.79
ruotsalaisia Kingli silliä \$3.39
Antakaa Joe Daly'n tietää mitä haluatte!

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

Howard J. Miller, Director
Phone All Branches 345-6778

Fitchburg ja ympäristö

Näin sitä lähti yksi ja toinen pikku-koululainen kotoaan tiistai-aiomuna Fitchburgin koulun avatesa jälleen ovensa.

Koulujen yllätyksellistä Joseph L. McDevittin mukaan oppilaiden lukumäärä on suunnilleen sama kuin vuosi sitten. Tänä vuonna viisi ala-asteen koulua on jaettu uusiin alueisiin, jotta voitaisiin säästää bussikustannuksissa. Koska koululaisten matkat ovat lyhyemmät, he saavat kävellä kouluihin.

McDevitt uskoo kaikkien tulevan uuteen jaksotukseen nopeasti ja sanoo myös uskovansa juuri alkaneen kouluvuoden sujuvan moitteettomasti.

Fitchburg Gas and Electric Light Co:n raportin mukaan yhtiön alkuvuoden ansiot olivat 16 prosenttia suuremmat kuin vastaavasti vuotta aikaisemmin.

Yhtiö sanoo joidenkin toimintakustannusten vähentyneen, kuten esimerkiksi ylläpitokustannukset sekä pitkäaikaisen lainojen korot.

Suurimpana syynä oli kuitenkin lykkäysverotuksen korotus sekä muiden taksien nousu. Käytetty kilowattimäärä laski myös 6,7 prosenttia.

Näyttää siltä, että tänä syksynä Fitchburgin kaupungissa ei jouduta pitämään ollenkaan esivaaleja valitessa kaupungin valtuuston ja koulukomitean jäseniä sekä täyttäessä pormestarin virkaa.

Kandidaattien lukumäärä on niin alhainen, että esivaalit voidaan ellyndöidä. Kaupungin kirjuri Marion M. Smith ei ole kuitenkaan vielä virallisesti peruuttanut esivaaleja.

Poliittisten asiantuntijoiden mukaan vuosi 1985 on yksi harvoista vuosista, jolloin ei tarvittu esivaaleja. Tavallisesti esivaalit pidetään syyskuussa ja sen tarkoituksena on supistaa kandidaattien lukumäärää siten, että ehdokaslistalla on

vain kaksi kandidaattia jokaisesta täytettävästä istuimesta kohti.

Syynä kandidaattien vähyyteen pidetään joko äänestäjien välinpitämättömyyttä tai se voi olla merkkiä siitä, että nykyisiä viranhaltijoita pidetään hyvinä.

Tänä vuonna pormestari-ehdokkaita on vain kaksi, vuonna 1983 heitä oli viisi. Kaupungin valtuustoon pyrkii kuusi kandidaattia, eikä yhdelläkään ole edes kilpailijaa. Kolmesta koulukomitean istumasta kilpailee kuusi kandidaattia.

Fitchburgin YMCA järjestää tänä vuonna jo toisen naisille tarkoitettua kuntoliikuntaa Camp Winnekeagissa Ashburnhamissa. Kuntoliikunta on järjestetty keuhkain Toini Laakson johdolla jo useiden vuosien ajan, ja suuren kysynnän johdosta päätettiin kokeilla sitä näin syksylläkin.

Leiriläiset viettävät viisi päivää Winnekeag järven rannalla voimistellen ja muuta liikuntaa harrastaen. Mukaan kuuluu kävelyretket kauniissa värikkäissä metsissä sekä herkulliset ja terveelliset vähäkaloriset ateriat.

Leiri pidetään lokakuussa ja asiasta kiinnostuneiden tulisi ottaa yhteys Toini Laaksoon, YMCA, 55 Wallace Ave., Fitchburg, MA 01420.

"Hello, Raivaaja Publishing Company, voinko auttaa?"

"Minkälaisista sopista teillä on tänään?"

Tällainen puhelinkeskustelu käytiin tiistaina toimittajassamme. Oltiin viissin pitänyt osata vastata, että meillä on vain aakkossoppaa!

HUOMIO!

Raivaajan konttori on jälleen auki perjantaisin syyskuusta alkaen. Konttori on kuitenkin suljettu maanantaina, syyskuun 3. p:nä Työnpäivän johdosta.

Tulevia tilaisuuksia

Tanssit Saiman Puistossa perjantaina, elokuun 30 p., klo 8 ill. Soittaa Ebbe Jularbo ja Nils Lundin.
Kaikki ovat tervetulleita

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, elokuun 31, klo 8-12 yöllä. Musiikista huolehtii Hi-Lites. Järjestää FACS. Kaikki tervetulleita!

Tanssit Sovittajan Puistossa lauantaina, elokuun 31, klo 8-12 yöllä. Musiikista huolehtii Mellotones. Järjestää FACR. Kaikki tervetulleita!

Syntynyt

Tytötlapsi elokuun 15, 1985 Mr. ja Mrs. James W. Ahola-le (Karen L. Hannu), Middle Winchendon Road, RFD 1 Box 120, Rindge, N.H.

Kirkollisia

Messiah luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, syyskuun 1 p., klo 8:30 ap. radiohartaus NEW LIFE - asemalta WEIM, 1280 am. Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 ap. saarnaa past. David Wuori. Klo 10:30 ap. kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 ap. Pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina, syyskuun 3 p., 7:30 ill. Aikuisten kuoroharjoitus. Klo 7:30 ill. Viikkoilman hartaustilaisuus. Kahvitarjoilu kustantavat Mr. ja Mrs. Reijo Oja ja Mrs. Signe Kangas.

THURSDAY, August 29, 1985

Sunnuntaina, syyskuun 1 p., klo 8:15 aam. suomenkielinen Ehtoollis-Jumalanpalvelus. Klo 9:15 aam. Sunnuntai-koulu, (luom.) raamattuluokka Ei koennu tänä aamuna. Klo 9:30 aam. Suomen kielinen luterilainen tunti Leominsterin asemalta WCMX, 1000 am. (luom.) muutunut aika. Klo 10:30 aam. Englanninkielinen Ehtoollis-Jumalanpalvelus.

Huom! Lutheran Hour -lähetyksiä englanninkielellä sunnuntaisin klo 7:00 aam. WGAW 1340 ja maanantaisin klo 8:10 aam. WMWC 91.7 FM.

Huom! Suomen kielinen Nais-tenliitto kokoontuu syyskuun kokoukseensa 8 päivä klo 3 iltapäivällä. Tarjoilu yhteinen.

Bethel - seurakunta

Suomenkielinen radiohartaus HYVÄT UUTSET - lähetetään joka sunnuntai-aiomuna asemalta WEIM - 1280, Fitchburg, klo 8:45.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg, sunnuntaisin, alkaen klo 2 iltapäivällä. Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan aina tarvittaessa.

Bethel seurakunnan järjestämät

SYYSJUHLAT

Saiman puistossa

sunnuntaina, syyskuun 1 p:nä, 1985, alkaen kello 2 i.p.

Mukana evankelista Kaarina Isokivijärvi, sekä todistajia ja laulajia Torontosta ja muualta. Kahvitarjoilu seuraa tilaisuutta. Tervetuloa!

MAY FUNERAL SERVICE

HAUTAUSTOIMISTO

WINSLOW P. MAY, johtaja
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, Mass.
Puh. 762-1509

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, Ma.
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST. • FITCHBURG, MA 01420 • TELEPHONE 342-3635
Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING

Koivisto Moskovaan

Presidentti Mauno Koivisto lähtee syksyllä Moskovaan epäviralliselle vierailulle, jonka aikana hänen on määrä tavata Neuvostoliiton uusi puoluejohtaja Mihail Gorbatsšov. Koiviston matkan odotetaan tapahtuvan jo syyskuussa. Matkan ajankohtaa ei ole kuitenkaan vielä vahvistettu Neuvostoliiton johtajien lomien vuoksi.

Koiviston matkan arvellaan sisältävän Moskovan ohella lomailua muualla Neuvostoliitossa samaan tapaan kuin keuhkokuumeen vuorokauden alkuun. Tuolloin Koivisto tapasi ensin Moskovaan silloisen tuoreen puoluejohtajan Konstantin Tšernomiron ja lomalautailun jälkeen Krimillä.

Kansan Uutiset supistuu

SKDL/SDP:n pää-äänänenkannattaja Kansan Uutiset supistaa ilmestymiskertojaan viiteen vuoden alussa. Lehtiyhtiön johtokunta teki asiasta päätöksen elokuun alussa. Supistuksen jälkeen lehti ei enää ilmesty maanantaisin. Päätöstä perustellaan kohonneilla jakeilu- ja painatuskustannuksilla.

KU supistui kuusipäiväiseksi vuonna 1982, jolloin poistettiin sunnuntai- ja tiistai- ja keskiviikkonumero. Lehti ilmestyy vuoden alusta tiistaista lauantaihin.

Supistuksen jälkeen Kotkassa ilmestyy sosiaalidemokraattinen Eteenpäin-lehti on ainoa joka päivä ilmestyy työpäivä-lehti.

Vähemmistökuukauslehtien Tiedonantaja-lehti syötti keskiviikkona SKP:n nykyjohtaja mm. Kansan Uutisten supistamisesta.

Sosiaalidemokraattisista lehdistä mm. Suomen Sosiaalidemokraatti on jo vuosia ilmestynyt viisipäiväisenä.

Ainutlaatuinen lauseopin arkisto

Turun yliopistossa on valmistunut 18 vuoden työn tuloksena suuri suomalainen tutkimus lauseopin arkisto, joka on ainutlaatuinen maailmassa.

Arkisto rakentuu automaattisen tietojenkäsittelyn varaan.

Paisi varsinaisessa tutkimuksessa arkistoa voidaan käyttää hyväksi myös kielenhuoltotyössä. Lauseopin arkisto on laajassa ainutlaatuinen, sillä samantyyppistä tutkimuksen apuneuvoa ei tietävästi ole olemassa maailmassa minkään muun kielen piirissä.

Suomalaislähteiden mukaan Koiviston ja Gorbatsšov'n tapaaminen tapahtuu ennen kuin neuvostojohtaja tapaa Ranskan presidentin Francois Mitterrandin ja Yhdysvaltain Ronald Reaganin.

Puheenjohtaja Kalevi Sorsa Tasa-arvo-taistelu jatkuu

„Jatkamme tulevaisuudessaakin sitä ihmisarvon, vapauden, tasa-arvon ja solidaarisuuden liikettä, johon työväestö ryhtyi viime vuosisadalla ja johon laajat ihmisryhmät ovat tulleet mukaan. Demokraattisen sosiaalisen perinteen on elävä uudessakin ohjelmassa, kirjoittaa Sosialidemokraattisen puolueen puheenjohtaja, pääministeri Kalevi Sorsa.

Sorsa pohtii käynnissä olevan puolueen periaateohjelman uudistustyön tiimoilta niitä ongelmakysymyksiä, joihin lähi-vuosikymmeninä tulemme törmäämään.

„Sosiaalidemokratia ei jatkossakaan lupaa kaikkitaistelut ja ristiriidat lopullisesti päättävää vallankumouksen ilotulitusta. Toisin kuin porvarilliset aatteet sosiaalidemokratia kuitenkin uskoo siihen, että yhteiskuntaa voidaan jatkuvasti muuttaa ihmisilleemmäksi, kirjoittaa Sorsa.

Suomen veroaste keskitasoa

Hiljattain julkistettiin OECD-tilaston mukaan Suomen veroaste on edelleen keskitasoa. Suomen veroaste oli 13,3 prosenttia vuonna 1983. Se merkitsee, että OECD-maissa oli 12 maata, joissa kokonaisveroaste oli korkeampi kuin Suomessa ja 10 maata, joissa veroaste oli alempi kuin meillä.

Korkein veroaste viime vuonna oli Ruotsissa, jossa kokonaisverotus ylitti 50 prosentin tason.

Suomen veroaste oli viime vuonna 37 prosenttia. Edellisessä vuonna veroaste oli 35,2 prosenttia. Vuonna 1983 OECD:n veroaste oli keskimäärin 37 prosenttia.

Tupla-mestareita

Sata kaksisataa metriä ovat niin samanlaiset matkat että sama juoksija menestyy molemmilla. Suomen mestaruuskisoissa tuli sekä miesten että naisten sarjassa tuplamestari. Kimmo Saaristo puolusti menestyksellä viime vuoden voittoa ja Sisko Markkanen muutti nyt Helinä Laihorin lopetettua viime vuoden kaksi hopeansa kultamitaleiksi.

Yleisurheilun Suomen mestaruuskilpailut Lahdessa toivat tilastoihin yhden Suomen ennätyksen, kolme kaksois-mestaria, neljä Kalevan kisojen ennätystä ja yhden ennätystä sivuavan tuloksen. Kisojen ainein mitaleja jaettiin oli Tuija Helander, joka voitti 400 metrin aikat ja silloin sekä tuli toiseksi 100 metrillä.

Kimmo Saaristo ja Sisko Markkanen hallitsivat pikamatkoja. Kestävyysmatkojen voimakasikun muodostivat Eero Kytölä ja Päivi Tikkanen.

Vaikka tulokset eivät nouseet yleistasoltaan huikeiksi, antoivat ne toiveita hyvästä menestyksestä itsetunnolle tärkeässä Ruotsi-Suomi-maastotulussa ja tämän viikon lopun nuorten EM-kilpailuissa DDR:ssä. Monessa lajissa on esiin

työntymässä useampia huippu-tyyppejä.

Hyvin sujuneet SM-kilpailut eivät keränneet Lahden urheilukeskuksen aivan toivottua määrää yleisöä. Järjestäjät odottivat kolmena päivänä 20.000 katsojaa, mutta tavoitteesta jäätin kolmisen tuhatta. Silti järjestäjille jäi jonkin verran voittoa pussin pohjalta.

Seitsemän hakee Olympiakisoja

LAUSANNE - Seitsemän kaupunkia, joista viisi eurooppalaisia, on hakemassa vuoden 1992 olympialaisten kesäkiisojen järjestämis-oikeuksia. Kaupungit ovat Amsterdam, Barcelona, Belgrad, Birmingham, Brisbane, Delhi ja Pariisi.

Aasian ja Australian esutajien mahdollisuudet lienevät vähäiset, kun vuoden 1988 kisat pidetään Etelä-Korean Soulissa.

Vuoden 1992 talvikisojen hakijoita on niin ikään seitsemän: Albertville, Anchorage, Cortina d'Ampezzo, Berchtesgaden, Falun, Lillehammer ja Sofia.

Kun vuoden 1988 kisakaupunkina on Kanadan Calgary, ei amerikkalaisilla liene mahdollisuuksia ja niin jäävät eurooppalaiset kiistelemään myös talvikisoista.

Siviilipalvelulaki uudistuu

Tasavallan presidentti on vahvistanut eduskunnan hyväksymän uuden siviilipalvelulain ja lain Jehovan todistajien vapauttamisesta asevelvollisuudesta rauhan aikana. Lain tullessa voimaan vuoden 1987 alusta, Siviilipalvelulaki on määrällänsä vanha, se on voimassa viisi vuotta eli vuoden 1991 loppuun.

Siviilipalvelusjärjestelmän olennaisimmat muutokset ovat palvelusajan pidentyminen 12 kuukaudesta 16 kuukauteen sekä luopuminen siviilipalvelukseen hakeutuvien asevelvollisten väkijoukon tutkimisesta. Siviilipalvelusmiehiä on vastaisuudessa tarkoitus sijoittaa lähinnä pelastushallinnon sekä sosiaali- ja terveyshallinnon tehtäviin.

1700-luvun purjelotjan hylkyä tutkitaan Saimaalla

Museovirasto uskoo löytäneensä Saimaalla Ruokohelmen ainoalaatuisen hyllyn. Todennäköisesti kyseessä on 1700-luvulta peräisin oleva purjelotja. Laiva on ollut kaksimastoinen ja seitsemästä metristä pitempi. Vastaavaa alustyyppiä ei ole aiemmin sisävesiltä löydetty.

Jos alus osoittautuu purjelotjaksi, muuttuu se käsityksiä koko sisävesiliikenteestä. Toinen mahdollisuus on, että hylky on venäläinen.

Saimaan pohjassa makaava hylky on säilynyt kohtalaisen hyvin. Tutkijoille hylky on helppo kohde: alus on paikassa, jossa vetä on vain kahdesta viiteen metriä.

Finnairin talous nousi

Finnairin ja sen tytäryhtiöiden konserniliikevaihto ylitti maaliskuun lopussa päättyneenä tilivuonna ensimmäisen kerran kolmen miljardin markan rajan ja oli 3,015 miljona markkaa eli 17 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Emoyhtiön liikevaihto kasvoi 14 prosenttia.

Emoyhtiön taloudellinen tulos muodostui kokonaisuuksena ennakkoarviota paremmaksi. Voittoa Finnair näyttää 5,3 miljoonaa markkaa. Osinkona A-sarjan osakkeille maksetaan kuusi prosenttia.

Lentoliikenteen yleisen kehityksen odotetaan tänä vuonna edelleen jatkuvan verrattain suotuisana ja Finnairin lentotoiminnan liikennesuoritteiden

tarjonta kasvaa suunnitelmien mukaan runsaat neljä prosenttia.

Finnairin koko lenton myydyt tonnikilo määrä kasvoi päättyneellä kaudella yksitoista prosenttia.

Matkustajaliikenteen myynti kasvoi kateitoista prosenttia ja rahtiliikenteen viisi prosenttia.

Päättynyt tilivuosi oli Finnairille vähäisten investointien aikaa. Niiden kokonaismäärä oli 198 miljoonaa markkaa, mikä on markkamääräisestikin alhaisin sitten tilivuoden 1979/1980. Lentokaluinvestoinnit olivat 77 miljoonaa markkaa ja rakennusinvestoinnit 32 miljoonaa markkaa.

AIDSia Suomessa luultua enemmän

AIDS-tapausten määrä Suomessa suurempi kuin mitä on aiemmin julkisuudessa esitetty. Suomen Akatemian rahoittaman AIDS-tutkijaryhmän tietojen mukaan maassa on todettu kahdeksan varmaa AIDS-tapausta, joista viisi potilasta on kuollut. Kuudellatoista henkilöllä on taudin esiin-

Sirkka-Liisa Valle sanoo, että julkisuudessa esitettyjen tietojen vanhentuneisuus johtuu siitä, että maassa ei tähän asti ole ollut AIDS-tapauksia koskevaa ilmoitusvelvollisuutta. Lääkinöthallituksen asiaa koskeva ohje tulee voimaan syyskuun alusta. Sen jälkeen on virastolle ilmoitettava heti uusista tapauksista.

Tänä vuonna on todettu kaksi uutta AIDS-tapausta. Toinen sairastuneista on heteroseksuaalinen mies, joka on saanut tartunnan Afrikasta. Lisäksi tänä vuonna on pystytty diagnosoimaan vuonna 1982 kuolleen potilaan tauti AIDSiksi. Taudin aiheuttamia kuolemia on maassa tänä vuonna sattunut kolme.

Tutkijaryhmän jäsen, iho- ja sukupuolitauti erikoislääkäri

Keski-Afrikan tilannetta voidaan AIDS-taudin suhteen pitää todella huolestuttavana, sanoo Valle, joka osallistui äskettäin kansainväliseen konferenssiin Englannissa. Uusien tietojen mukaan Keski-Afrikan alueella arvioidaan olevan 10-13 miljoonaa ihmistä, joilla on veressä AIDSin vasta-ainetta.

Varhais-eläkkeelle lähivuosina 11 000 työntekijää

Lähimmän viiden vuoden aikana arvioidaan Suomessa noin 11.000 työntekijän siirtyvän yksilölliselle varhaiseläkkeelle. Tähän uuteen eläkkeeseen on mahdollisuus kauan työelämässä olleilla, 55 vuotta täyttäneillä työntekijöillä tai yrittäjillä, jonka työkyky on alentunut esimerkiksi pitkällisen sairauden tähden, mutta joka ei kuitenkaan ole kokonaan työkyvytön.

Keski-Afrikassa AIDS-tilanne on myös sikäli poikkeava, että tauti on yleinen koko väestön keskuudessa eli sitä esiintyy runsaasti paitsi miehillä myös naisilla ja lapsilla.

Uusimman tiedon mukaan löytyy yhä enemmän AIDSin sairastuneita, jotka ovat heteroseksuaaleja. Tartuntariskion suuri ryhmä, jotka käyttävät prostituutioita. Myös useita seksuaalisuhteita harrastavat ovat riskiryhmässä, Valle huomauttaa.

Länsimaalaisittain tarkastellen on valtaosa varhaiseläke-AIDS-tautilin sairastuneista edelleen homoseksuaalisia miehiä, huomauttaa Valle. Heidän osuutensa kaikista sairastuneista on 70 prosenttia.

Suomensisäisesti huumeita käyttävien osuus AIDSin sairastuneista on Yhdysvalloissa 17 prosenttia. Euroopassa tulian lähitulevaisuudessa lähenemään tätä lukua.

Pitkää linjaa — heiluvaa helmaa

Väljä linja ja hulmuavat helmat liiki nilkkoja ulottuvissa hameissa ovat tyypillisiä tämän syksyn suomalaisille vaatteille.

Itojen pimetessä ja ilmojen viiletessä myös vaatteiden värit tummenevat ja kesän puuvilla vaihtuu villaan. Luonnonkuidut ovat edelleenkin suosittuja materiaaleja. Neuleiden materiaalina on kuitenkin myös pehmeitä sekoitekankaita ja yhdistelmien puserot ovat usein satinaa. Lierihatut, suuret hui-vit ja sävy-sävyyn soinnutetut suuret korut täydentävät kokonaisuutta. (Ylläolevat asut kuuluvat Arolan kokoelmiin)

FLY SAS TO FINLAND

Enjoy wide body comfort from our five gateway cities—New York, Chicago, Los Angeles, Seattle and Anchorage. Make convenient connections throughout Scandinavia to the principal cities in Finland. Ask your Travel Agent about Scandinavian Airlines convenient schedules, low air fares and traditional hospitality and service.

SAS